

دفترچه شماره ۱

کد مدرسه

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۱
۹ آبان ۱۴۰۴

پرسشنامه

اختصاصی علوم انسانی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از سؤال	تا سؤال	محتوای آزمون	مدت پاسخ‌گویی
۱	ریاضی و آمار (۲)	۱۵	۱	۱۵	فصل ۱ درس ۱ (صفحه ۲ تا ۱۱)	۲۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی (۲)	۲۰	۱۶	۳۵	ستایش و درس ۱ و ۲ (صفحه ۱۰ تا ۲۵)	۲۵ دقیقه
۳	جامعه‌شناسی (۲)	۱۰	۳۶	۴۵	درس ۱ تا ۳ (صفحه ۲۶ تا ۲۸)	۱۰ دقیقه
۴	روان‌شناسی	۱۰	۴۶	۵۵	درس ۱ و درس ۲ تا ابتدای دوره نوجوانی (صفحه ۸ تا ۵۲)	۱۰ دقیقه
	تعداد کل سؤال:	۵۵			مدت پاسخ‌گویی:	۶۵ دقیقه

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه‌نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می‌باشد.

۱- کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) منطق در لغت به معنی آنچه به گفته درآمده می‌باشد.
 (۲) اگر ریاضیات را به عنوان یک زبان برای انتقال مفاهیم در نظر بگیریم، منطق ریاضی کاربرد این زبان است.
 (۳) کاربرد منطق در تشخیص اعتبار استدلال‌ها می‌باشد.
 (۴) تعبیر دیگری از منطق روش درست فکر کردن است.

۲- کدام یک از جملات یک گزاره با ارزش درست است؟

- (۱) سیب قرمز از سیب زرد خوشمزه‌تر است.
 (۲) عدد $(-2)^n$ در صورتی که $(n \in \mathbb{N})$ عددی همواره مثبت است.
 (۳) عدد $\sqrt{5}$ عددی گنگ است.
 (۴) لطفاً صفحه ۲۰ کتاب را بخوان.

۳- جدول ارزش‌گذاری مربوط به تعدادی از گزاره‌ها دارای ۶۴ ردیف است. تعداد گزاره‌ها کدام است؟

- (۱) ۳ (۲) ۴ (۳) ۵ (۴) ۶

۴- نقیض کدام گزاره درست نشان داده شده است؟

- (۱) a عددی صحیح است $\leftarrow$ نقیض a عددی طبیعی است. (۲) $6^2 + 6^3 = 6^5$ $\leftarrow$ نقیض $6^2 + 6^3 \leq 6^5$
 (۳) a مثبت است $\leftarrow$ نقیض a مثبت نیست. (۴) $-7 < -12$ $\leftarrow$ نقیض $-7 < -12$

۵- کدام یک از گزاره‌های زیر دارای ارزش درست است؟

- (۱) عدد ۸۷ عددی زوج یا اول است.
 (۲) قرآن ۱۱۴ سوره دارد و ماه تیر ۳۱ روز دارد.
 (۳) همه اعداد زوج مرکب هستند و ۷۷ عددی اول است.
 (۴) حضرت مهدی (عج) امام دوازدهم شیعیان است و ۹۱ عددی اول است.

۶- اگر $r \Rightarrow (p \Rightarrow q) \Rightarrow \sim$ نادرست باشد، کدام گزینه درست است؟

- (۱) p و q درست و r نادرست است.
 (۲) هر سه گزاره p و q و r درست است.
 (۳) q و r نادرست و p درست است.
 (۴) r و p درست و q نادرست است.

۷- گزاره $p \Leftrightarrow q$ هم‌ارز کدام گزینه نمی‌باشد؟

- (۱) $\sim p \Leftrightarrow \sim q$ (۲) $q \Leftrightarrow p$ (۳) $(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)$ (۴) $\sim p \Leftrightarrow q$

۸- اگر $p \Leftrightarrow q$ ارزشی درست داشته باشد، در ستون آخر $(p \vee q) \wedge r$ چه تعداد درست وجود دارد؟

- (۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۹- چه تعداد از هم‌ارزی‌های زیر درست است؟

- الف) $p \vee q \equiv \sim p \vee q$ (ب) $p \Leftrightarrow q \equiv \sim q \Leftrightarrow \sim p$ (ج) $\sim(\sim p \vee q) \equiv p \wedge q$ (د) $\sim(p \Rightarrow q) \equiv p \wedge \sim q$
 (۱) صفر (۲) ۱ (۳) ۲ (۴) ۳

۱۰- در جدول ارزشی گزاره مرکب $(p \Rightarrow \sim q) \wedge (\sim p \Rightarrow q)$ ستون آخر کدام است؟

- (۱)

د
ن
ن
ن

 (۲)

ن
د
د
ن

 (۳)

د
د
ن
ن

 (۴)

ن
ن
ن
د

- ۱۱- عکس نقیض گزاره شرطی «اگر یک چهارضلعی متوازی الاضلاع باشد، آنگاه قطرهای آن یکدیگر را نصف می کنند» کدام گزینه است؟
 (۱) اگر یک چهارضلعی متوازی الاضلاع نباشد، آنگاه قطرهای آن همدیگر را نصف نمی کنند.
 (۲) اگر قطرهای یک چهارضلعی همدیگر را نصف کنند، آنگاه متوازی الاضلاع است.
 (۳) اگر قطرهای یک چهارضلعی همدیگر را نصف نکنند، آنگاه متوازی الاضلاع نیست.
 (۴) اگر قطرهای یک چهارضلعی همدیگر را نصف کنند، آنگاه متوازی الاضلاع نیست.
- ۱۲- ارزش کدام گزاره نادرست است؟
 (۱) اگر $\sqrt{7}$ گویا باشد، آنگاه ۵ فرد است و برعکس.
 (۲) اگر $y = x^2$ یک تابع درجه ۲ باشد، آنگاه $y = 2x$ یک تابع درجه یک است و برعکس.
 (۳) $\sqrt{16}$ مربع کامل است اگر و تنها اگر ۵۱ عددی مرکب باشد.
 (۴) گویا بودن $3/14$ شرط لازم و کافی است برای مرکب بودن ۶۹.
- ۱۳- اگر p گزاره‌ای درست و q گزاره‌ای نادرست و r گزاره‌ای دلخواه باشد، ارزش چند تا از گزاره‌های مرکب زیر را وقتی می توانیم تعیین کنیم که ارزش r را بدانیم؟
 الف) $(p \Rightarrow q) \vee r$ (۱) ۴
 ب) $(p \vee q) \vee r$ (۲) ۳
 ج) $(q \Rightarrow p) \wedge r$ (۳) ۲
 د) $(r \Rightarrow p) \vee q$ (۴) ۱
- ۱۴- موارد ذکرشده در کدام گزینه نادرست است؟
 الف) اگر دو گزاره p و q هم‌ارزش باشند، ارزش گزاره دوشرطی $q \Leftrightarrow p$ نادرست است.
 ب) گزاره دوشرطی $q \Leftrightarrow p$ همان گزاره $[(p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p)]$ است.
 ج) در تعیین ارزش گزاره‌های شرطی چنانچه ارزش مقدم نادرست باشد و تالی نیز دارای ارزش نادرست باشد، درست بودن گزاره $p \Rightarrow q$ فاقد ایراد است.
 الف) (۱) الف و ج
 ب) (۲) ب و ج
 ج) (۳) الف و ج
 د) (۴) ب و الف
- ۱۵- گزاره $(p \Rightarrow q) \vee (p \wedge q) \sim$ با کدام گزینه هم‌ارز است؟
 الف) (۱) p
 ب) (۲) q
 ج) (۳) T
 د) (۴) F

مدت پاسخ‌گویی: ۲۵ دقیقه

علوم و فنون ادبی

- ۱۶- کدام یک از شعرای قرن هشتم دارای قصایدی در سبک عراقی است؟ نام کتاب او چیست؟
 (۱) سلمان ساوجی - موش و گربه
 (۲) عبید زاکانی - جمشید و خورشید
 (۳) سلمان ساوجی - جمشید و خورشید
 (۴) عبید زاکانی - موش و گربه
- ۱۷- کدام مورد صحیح نمی باشد؟
 (۱) پس از مرگ تیمور، شاهرخ توانست شهر هرات را مرکز فرمانروایی خود قرار دهد.
 (۲) هنرمندان در زمان بایسنقر میرزا، قرآن کریم و شاهنامه فردوسی را به خط خوش نگاشتند.
 (۳) تیموریان از نیمه دوم قرن هفتم تا اوایل قرن دهم در ایران حکومت کردند.
 (۴) کتب تحقیقی در قرن نهم عمدتاً سطحی و ادبیات این دوره نیز فاقد نوآوری بود.
- ۱۸- شعر زیر از کدام شاعر است؟ این شاعر در کدام قرن می زیست؟
 «مرد آزاده در میان گروه
 گرچه خوش خو و عاقل و داناست
 محترم آنکه می تواند بود
 که از ایشان به مالش استغناست
 وان که محتاج خلق شد خوار است
 گرچه در علم، بهوعلی سیناست»
 (۱) ابن یمن - قرن هشتم (۲) جامی - قرن نهم
 (۳) ابن یمن - قرن نهم (۴) جامی - قرن هشتم
- ۱۹- نام چند اثر در برابر پدیدآورنده آن صحیح آمده است؟
 (لمعات: فخرالدین عراقی) (بهارستان: جامی) (جامع التواریخ: خواجه رشیدالدین فضل الله همدانی) (رساله دلگشا: حمدالله مستوفی)
 (المعجم: ابن یمن) (مرصادالعباد: سلمان ساوجی)
 الف) (۱) ۲
 ب) (۲) ۳
 ج) (۳) ۴
 د) (۴) ۵

۲۰- اطلاعات زیر به ترتیب مربوط به کدام یک از شاعران یا نویسندگان است؟

- الف) در طریقت و تصوف مقامی بلند داشت.
 ب) او را به عنوان معروف‌ترین شاعر قرن نهم می‌شناسند.
 ج) او تزویر و ریاکاری حاکمان را در آثارش به تصویر کشیده است.
 د) او در غزل توجه خاصی به سعدی و مولانا داشته است.
 ۱) جامی، شاه نعمت‌الله ولی، عبید زاکانی، سلمان ساوجی
 ۲) شاه نعمت‌الله ولی، جامی، عبید زاکانی، فخرالدین عراقی
 ۳) شاه نعمت‌الله ولی، جامی، عبید زاکانی، سلمان ساوجی
 ۴) ابن‌یمین، جامی، دولت‌شاه سمرقندی، سلمان ساوجی

۲۱- کدام گزینه اطلاعات صحیحی را عنوان می‌دارد؟

- ۱) امیرعلیشیر نوایی کتاب تذکره دولت‌شاه را به تشویق دولت‌شاه سمرقندی به نگارش درآورد.
 ۲) جامی مثنوی‌هایی را به تقلید از نظامی به سرایش درآورد که نفحات‌الانس یکی از آنهاست.
 ۳) زبان شعر قرن هشتم در سروده تمامی شاعران به سستی گرایید.
 ۴) افرادی چون نجم‌الدین کبری، عطار و کمال‌الدین اسماعیل در جریان حمله مغولان کشته شدند.

۲۲- اطلاعات زیر به ترتیب مربوط به کدام کتب می‌باشند؟

- الف) تاریخ پیامبران، خلفای چهارگانه، خلفای بنی‌عباس و تاریخ ایران تا سال ۷۳۰.
 ب) در این کتاب، سیر و سلوک عرفانی به نظم و نثر آورده شده است.
 ج) این کتاب دارای نثری پخته و عالمانه است.
 د) در این کتاب شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی آورده شده است.

- ۱) جامع‌التواریخ، لمعات، تاریخ گزیده، نفحات‌الانس
 ۲) تاریخ گزیده، مرصادالعباد، المعجم، تذکره دولت‌شاه
 ۳) جامع‌التواریخ، مرصادالعباد، المعجم، نفحات‌الانس
 ۴) تاریخ گزیده، لمعات، جامع‌التواریخ، تذکره دولت‌شاه

۲۳- ادیبان کدام گزینه همگی متعلق به قرن هشتم هستند؟

- ۱) حافظ، ابن‌یمین، شاه نعمت‌الله ولی، سلمان ساوجی
 ۲) حمدالله مستوفی، خواجوی کرمانی، عبید زاکانی، ابن‌یمین
 ۳) سلمان ساوجی، عطاملک جوینی، خواجوی کرمانی، حافظ
 ۴) دولت‌شاه سمرقندی، فخرالدین عراقی، خواجوی کرمانی، حمدالله مستوفی

۲۴- تعداد پایه‌های آوایی در کدام گزینه همانند بیت زیر است؟

- «دلم را داغ عشقی بر جبین نه
 ۱) بگفت این و مانند ابر بهار
 ۲) دلم جز مهر مهرویان طریقی بر نمی‌گیرد
 ۳) فتنه و آسیب و خون‌ریزی مجوی
 ۴) امشب سبک‌تر می‌زنند این طبل بی‌هنگام را»

۲۵- کدام یک از ابیات زیر براساس الگوی «- U - / - - U - / - - U -» شکل گرفته است؟

- ۱) از خدا جویم توفیق ادب
 بی‌ادب محروم ماند از لطیف رب
 ۲) شب عاشقان بیدل چه شبی دراز باشد
 تو بیا کز اول شب در صبح باز باشد
 ۳) ساقیا گردان کن آخر آن شراب صاف را
 محو کن هست و عدم را، بردران این لاف را
 ۴) داد دهی ساغر و پیمان نه را
 مایه دهی مجلس و میخانه را

۲۶- واژگان کدام گزینه می‌توانند به جای قسمت‌های خالی در جدول زیر قرار بگیرند؟

.....	بیار انگش	تری را
مطیع و بن	د کن دیو	

- ۱) پریشانم - غریبم
 ۲) نمی‌خواهم - سلامت را
 ۳) ای جان جان - کجایی
 ۴) عاشقان را - پریشان

۲۷- پایه‌های آوایی کدام یک از ابیات زیر کمتر از دیگر گزینه‌هاست؟

- ۱) دل من رای تو دارد سر سودای تو دارد
 ۲) در این بود درویش شوریده‌رنگ
 ۳) بیا تا قدر یکدیگر بدانیم
 ۴) هله نومید نباشی که تو را یار براند
 رخ فرسوده زردم غم صفرای تو دارد
 که شیری بیامد شغالی به چنگ
 که تا ناگه ز یکدیگر نمائیم
 گرت امروز براند نه که فردات بخواند؟

۲۸- الگوی هجایی کدام گزینه در برابر آن نادرست مشخص شده است؟

- (۱) عنکبوتی را به حکمت دام داد: - U - - - U - - - U -
- (۲) من از آن روز که در بند تو ام آزادم: - U - - - U U - - - U U -
- (۳) برات آمد برات آمد بنه شمع براتی را: - U - - - U - - - U - - - U -
- (۴) بی وفا حالا که من افتاده‌ام از پا چرا: - U - - - U - - - U -

۲۹- تعداد هجاهای پایه‌های آوایی کدام گزینه با هم برابر نیستند؟

- (۱) محمل بدار ای ساربان تندی مکن با کاروان
- (۲) هر که چیزی دوست دارد جان و دل بر وی گمارد
- (۳) به دنبال محمل چنان زار گریم
- (۴) زود بود این بغض‌ها اشک نهانی زود بود

۳۰- مرز پایه‌های آوایی کدام گزینه به اشتباه مشخص شده است؟

- (۱) سلامی چو بوی خوش آشنایی
س لا می | چ بو ی | خُ ش آ | ش نا یی
- (۲) تو را با غیر می‌بینم صدایم در نمی‌آید.
ت را با | غی ر می بی | نم ص دا یم | در ن می آ ید
- (۳) کاروانی رد نشد تا یوسفی پیدا شود
کا ر وا نی | رد ن شد تا | یو س فی پی | دا ش ود
- (۴) من نیز چشم از خواب خوش برمی‌نکردم پیش از این
من نی ز چش | مز خا ب خوش | بر می ن کر | دم پی ش زین

۳۱- تقطیع هجایی کدام بیت با دیگر ابیات متفاوت است؟

- (۱) اسیرش نخواهد رهایی ز بند
- (۲) چو این کاخ دولت بپرداختم
- (۳) بیاموزت کیمیای سعادت
- (۴) بزد تیر بر چشم اسفندیار

۳۲- با توجه به بیت زیر از مولوی، کدام گزینه صحیح نمی‌باشد؟

- (۱) «ای خوش منادی‌های تو در باغ شادی‌های تو»
- (۲) شاعر این بیت در قرن هفتم زندگی می‌کرده و تنها اثری که به قلم خود نگاشته، مکاتیب است.
- (۳) این بیت دارای ۸ پایه آوایی است و تعداد هجاهای تمامی پایه‌های آن با هم برابر است.
- (۴) علائم هجایی هر مصراع این شعر به صورت «- U - - - U - - - U - - - U -» است.
- (۵) مفهوم کلی بیت تسلیم عاشق در برابر معشوق است.

۳۳- کدام بیت با بیت «مرا گه‌گه به دردی یاد می‌کن / که دردت مرهم جان می‌نماید» قرابت معنایی ندارد؟

- (۱) هر شبم با غم هجران تو سر بر بالین
- (۲) دیدی که مرا هیچ‌کسی یاد نکرد
- (۳) چه مبارک است این غم که تو بر دلم نهادی
- (۴) تا خار غم عشقت آویخته در دامن

۳۴- مفهوم کدام گزینه نادرست مشخص شده است؟

- (۱) من که دارم در گدایی گنج سلطانی به دست
- (۲) دی بر سر مرده‌ای دوصد شیون بود
- (۳) به که با دشمن نمایی حال زار خویش را
- (۴) شعر حافظ همه بیت‌الغزل معرفت است
- (۱) کی طمع در گردش گیتی دون‌پرور کنم؟
(قناعت‌پیشگی)
- (۲) امروز یکی نیست که بر صد گرید
(از بین رفتن عده زیادی از مردم)
- (۳) گر هزارت غم بود با کس نگویی زینهار
(تلخ بودن تحمل غم)
- (۴) آفرین بر نفس دلکش و لطف سخنش
(مفاخره)

۳۵- مفهوم قناعت در کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) با کمال احتیاج از خلق استغنا خوش است
 - (۲) با خیال او قناعت می‌کنم، من کیستم
 - (۳) آن‌که را خیمه به صحرای قناعت زده‌اند
 - (۴) وان‌که محتاج خلق شد خوار است
- با دهان خشک مردن بر لب دریا خوش است
تا وصالش در دل امیدوارم بگذرد؟
گر جهان جمله بلرزد غم ویرانی نیست
گر چه در علم بوعلی سیناست

جامعه‌شناسی

۳۶- کدام گزینه در ارتباط با جهان‌های مختلف درست نمی‌باشد؟

- (۱) وقتی فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد، در محدوده فردی و ذهنی خود قرار دارد، ولی هنگامی که اندیشه‌اش را به صورت گفته یا نوشته بیان می‌کند یا براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به جهان فرهنگی وارد می‌شود.
 - (۲) تمامی پدیده‌های جهان هستی محصول زندگی انسان نیستند.
 - (۳) بین دو بخش ذهنی و فرهنگی جهان انسانی تناسب و هماهنگی وجود دارد.
 - (۴) متفکران مسلمان، جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می‌دانند. از نظر آنان، جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است.
- ۳۷- به چه دلیل امپراتوری مغول در چین، هند و ایران تحت تأثیر فرهنگ‌های اقوام مغلوب، هویتی چینی، هندی و ایرانی پیدا کرد؟
- (۱) مغولان فتوحاتی فراتر از مرزهای جغرافیایی‌شان داشتند اما جهان‌گشایی‌ها به جهانی شدن فرهنگ آنان منجر نشد.
 - (۲) جهان‌گشایی و امپراتوری اغلب با کشتار و خسارت‌های انسانی و اقتصادی فراوان همراه بوده است.
 - (۳) مغولان با قدرت نظامی خود مناطق وسیعی از جهان را تصرف کردند ولی فرهنگ آنها، قومی و قبیله‌ای بود و شایستگی‌های جهانی شدن را نداشت. آنان به سرعت تحت تأثیر فرهنگ‌هایی قرار می‌گرفتند که به لحاظ نظامی از آنان شکست خورده بودند.
 - (۴) قومی که در اثر تهاجم نظامی شکست می‌خورد، اگر هویت فرهنگی‌اش را حفظ کند با ضعیف شدن تدریجی قدرت نظامی مهاجم، می‌تواند استقلال سیاسی خود را به دست آورد و اگر فرهنگی غنی و قوی داشته باشد، می‌تواند گروه مهاجم را در فرهنگ خود هضم کند و به خدمت گیرد.

۳۸- به ترتیب، «پرسش، آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟ مربوط به کدام یک از پرسش‌های بنیادی است؟» و «براساس کدام دیدگاه، ذهن افراد و فرهنگ هویتی طبیعی و مادی دارند؟»

- (۱) معرفت‌شناسانه - دیدگاه دوم
 - (۲) هستی‌شناسانه - دیدگاه اول
 - (۳) انسان‌شناسانه - دیدگاه سوم
 - (۴) معرفت‌شناسانه - دیدگاه اول
- ۳۹- به ترتیب «کدام فرهنگ، قدرت مقاومت را از آدمیان می‌گیرد؟» و «کدام مورد، انگیزه شناخت متقابل جوامع و فرهنگ‌ها را فراهم می‌آورد؟»

- (۱) فرهنگ جبرگرا - پذیرش تفاوت‌ها در فرهنگ جهانی
 - (۲) فرهنگ استکبار - برخورداری فرهنگ جهانی از معنویت
 - (۳) فرهنگ سلطه - دارا بودن فرهنگ از ارزش جهان‌شمول عدالت
 - (۴) فرهنگ سرمایه‌داری - وجود دو سطح از عقلانیت در فرهنگ جهانی
- ۴۰- به ترتیب، درستی یا نادرستی هر یک از عبارات زیر را مشخص کنید.

- بخش اجتماعی جهان انسانی هویتی فرهنگی دارد و از آن با عنوان جهان فرهنگی یاد می‌شود.
- فرهنگ‌های مختلف، گستره جغرافیایی و تداوم تاریخی یکسانی دارند.
- در جامعه تغلب، مردم برای غلبه یافتن بر سایر ملت‌ها با یکدیگر همکاری می‌کنند و این هنگامی پیش می‌آید که همه آنها، شیفته غلبه بر اقوام و ملل دیگر باشند.

- استعمار نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن پانزدهم توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن بیستم به اوج رسید.

- (۱) درست - درست - نادرست - درست
 - (۲) نادرست - درست - درست - نادرست
 - (۳) درست - نادرست - درست - نادرست
 - (۴) نادرست - درست - درست - درست
- ۴۱- کدام گزینه قسمت اول آن مرتبط با استعمار نو و قسمت دوم آن مرتبط با استعمار فرانو می‌باشد؟
- (۱) کودتای آمریکایی - انگلیسی نوژه نمونه موفق آن بود - استفاده بیشتر از ابزار فرهنگی و علمی به ویژه رسانه
 - (۲) پس از شکل‌گیری جنبش‌های استقلال‌طلبانه کشورهای مستعمره قرن بیستم به وجود آمد - در آن استعمارگران و مجریان هر دو پنهان هستند.
 - (۳) کودتای ۲۸ مرداد نمونه موفق آن بود - دارای خسارت انسانی و اقتصادی شدید است.
 - (۴) در آن استعمارگران آشکار و مجریان پنهان‌اند - ناتوی فرهنگی به آن اشاره دارد.

۴۲- پیامد عبور از مرزهای جغرافیایی گونه نخست فرهنگ جهانی چیست؟ و پیامد و سرانجام مردمی که برتری فرهنگی غرب را پذیرفته‌اند چیست؟

- (۱) تقسیم جهان به مرکز و پیرامون - جست‌وجوی هویت خود در حاشیه جهان غرب
 - (۲) کشتار و نسل‌کشی بومیان - به مسیری که جهان غرب برای آنان ترسیم کرده می‌روند.
 - (۳) تقسیم جهان به مرکز و پیرامون - انفعال و از خودبیگانگی فطری
 - (۴) کشتار و نسل‌کشی بومیان - دچار غرب‌زدگی شدن
- ۴۳- هر کدام از توضیحات زیر مربوط به کدام فرهنگ است؟
- (الف) این فرهنگ نژاد خاصی را مورد توجه قرار می‌دهد و با رویکرد دنیوی خود، دیگران را به خدمت آن نژاد به کار می‌گیرد.
- (ب) تسلط یک قوم جامعه، یا گروهی خاص را بر دیگری به دنبال می‌آورد و جوامع و گروه‌ها را به ضعف و ناتوانی می‌کشد.
- (ج) کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد.

(۱) آپارتاید - سلطه - فرهنگ حق

(۳) صهیونیسم - سرمایه‌داری - استکبار

(۴) صهیونیسم - استکبار - سرمایه‌داری

۴۴- به ترتیب موارد الف، ب، ج و د، در کدام گزینه به درستی بیان شده است؟

ویژگی‌های فرهنگ مطلوب جهانی	توضیحات
الف	توانایی دفاع از هویت خود
تعهد و مسئولیت	د
ج	پاسخ به رشد جمعیت زمین و کمبود منابع
عدالت	ب

- (۱) معنویت - جلوگیری از بهره‌کشی ظالمانه برخی انسان‌ها - عقلانیت سطح دو - جلوگیری از پایمال شدن حقوق انسان‌ها
 - (۲) عدالت - جلوگیری از تفرقه بین جوامع - معنویت - جلوگیری از زمینه ظلم بر انسان
 - (۳) عقلانیت - جلوگیری از بهره‌کشی ظالمانه - عقلانیت سطح یک - گسترش و تحقق عقاید جهان‌شمول
 - (۴) عقلانیت - جلوگیری از قطبی شدن جهان - عقلانیت سطح دو - زمینه گسترش و تحقق عقاید جهان‌شمول
- ۴۵- استفاده از ابزار رسانه در قالب بازی رایانه‌ای اشاره به کدام نوع استعمار دارد؟ و دیدگاه دوم چه نگاهی به جهان طبیعت دارد؟
- (۱) استعمار نو - ماده خامی که فرهنگ‌ها جوامع اجازه دخل و تصرف دارند.
 - (۲) استعمار نو - مهم و در تعامل با دو جهان دیگر است.
 - (۳) استعمار فرانوا - ماده خامی که فرهنگ‌ها و جوامع اجازه دخل و تصرف دارند.
 - (۴) استعمار فرانوا - مهم و در تعامل با دو جهان دیگر است.

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

روان‌شناسی

۴۶- کدام عبارات درباره شناخت نادرست هستند؟

- (الف) فرایندهای استفاده از اطلاعات موجود در حافظه منجر به شناخت عالی می‌شوند.
- (ب) پردازشی که به جای ویژگی‌های حسی بر ویژگی‌های کیفی توجه دارد، پردازش مفهومی است.
- (ج) ادراک، پس از توجه اتفاق می‌افتد و در دسته شناخت پایه قرار دارد.
- (د) احساس با تحریک گیرنده‌ها اتفاق می‌افتد که پایه‌ای‌ترین جنبه شناخت است.

(۱) الف و ب (۲) الف و ج (۳) ب و د (۴) ج و د

۴۷- فرض کنید فردی در حال مطالعه است. او صدای تلویزیون را احساس می‌کند اما به آن توجهی ندارد. ناگهان، نام خودش از تلویزیون پخش می‌شود و ذهن او سریعاً به سمت آن جلب می‌شود. براساس فرایندهای شناختی، کدام تحلیل دقیق‌تر است؟

- (۱) چون نام فرد در حافظه بلندمدت ذخیره شده، به محض احساس صدا، ادراک آن شکل گرفته است.
- (۲) فرد ابتدا احساس شنیداری را داشته، سپس با جلب توجه به آن، ادراک اتفاق افتاده است.
- (۳) توجه در این مثال قبل از احساس عمل کرده است و باعث شده فقط نام فرد شنیده شود.
- (۴) محرک شنیداری از ابتدا در حافظه ذخیره شده و بدون نیاز به ادراک، تفکر فعال شده است.

۴۸- یکی از دلایل اصلی دشواری در پیش‌بینی و کنترل پدیده‌های روان‌شناختی، پیچیدگی در توصیف و تبیین رفتار انسان است. کدام یک از موارد زیر دقیق‌ترین نتیجه‌گیری است؟

- (۱) چون انسان دارای ابعاد جسمانی و غیرجسمانی است، هیچ‌گاه نمی‌توان به تبیین‌های مشترک در روان‌شناسی رسید.
- (۲) چون انسان علاوه بر ابعاد جسمانی، ابعاد غیرجسمانی هم دارد که با یکدیگر در ارتباط تنگاتنگ‌اند، توصیف دقیق پدیده‌هایی روان‌شناختی دشوار می‌شود.
- (۳) چون روان‌شناسی علمی کاملاً ذهنی است، اساساً نمی‌تواند به کنترل یا پیش‌بینی دست یابد.
- (۴) چون انسان بیش از سایر موجودات رفتارهای ساده دارد، روان‌شناسی در پیش‌بینی دچار خطا می‌شود.

۴۹- فرض کنید پژوهشگری در یک علم تجربی، ابتدا با مشاهده یک پدیده ناشناخته روبه‌رو می‌شود. او پاسخی اولیه برای آن در ذهن دارد و آن را در آزمایش‌های مختلف می‌آزماید. پس از چندین آزمایش، پاسخ او در شرایط گوناگون تأیید می‌شود، اما مدتی بعد، پژوهشگران دیگر نشان می‌دهند که این پاسخ در شرایط خاصی صادق نیست. با توجه به فرایند علمی بیان‌شده در متن، کدام یک از تحلیل‌های زیر صحیح‌تر است؟

- ۱) پاسخ اولیه از همان ابتدا «قانون» محسوب می‌شده، اما چون همه جا معتبر نبود، به «فرضیه» تنزل پیدا کرده است.
- ۲) پاسخ اولیه در آغاز «فرضیه» بوده است؛ پس از تأیید در شرایط آزمایشی گوناگون، به «قانون» تبدیل شده؛ اما با کشف شرایط نقض‌کننده، دوباره نیاز به بازنگری و فرضیه‌های جدید دارد.
- ۳) پاسخ اولیه «نظریه» بوده است؛ پس از آزمایش‌ها به «قانون» تبدیل شده و اکنون که نقض شده، دیگر هیچ ارزش علمی ندارد.
- ۴) پاسخ اولیه «فرضیه» بوده و حتی بعد از تأییدهای متعدد، باز هم نمی‌تواند به قانون یا نظریه تبدیل شود، چون همه‌ی قوانین مطلق و همیشگی‌اند.

۵۰- کدام گزینه درستی یا نادرستی عبارات زیر را به ترتیب مشخص می‌کند؟

- الف) در روش علمی، تعریف عملیاتی متغیرها باید ساده و غیرقابل اندازه‌گیری باشد.
 - ب) در طرح مسئله، دانشمند به دنبال شناسایی موقعیت‌های نامعین و ناشناخته است.
 - ج) یکی از ویژگی‌های روش علمی، امکان آزمون‌پذیری و تکرار نتایج است.
 - د) تکرارپذیری باعث رسیدن به برداشت یکسان یا تقریباً یکسان از یک مفهوم می‌شود.
- ۱) نادرست - درست - نادرست
۲) درست - نادرست - درست
۳) نادرست - درست - نادرست
۴) نادرست - نادرست - درست

۵۱- کدام گزینه درباره عوامل مؤثر بر رشد، به درستی بیان شده است؟

- ۱) عوامل وراثتی، قبل از تولد در فرد نهفته است و به همین خاطر رشدش مستقل از عوامل محیطی است.
- ۲) عوامل محیطی، بیرون از فرد هستند و صرفاً پس از تولد بر رشد تأثیر می‌گذارند.
- ۳) فرایند رشد، موجب شباهت انسان‌ها به یکدیگر در برخی از جنبه‌های رشد می‌شود.
- ۴) از آنجا که وراثت، نقش تعیین‌کننده‌ای در رشد دارد، احتمال وقوع برخی از ویژگی‌های رفتاری و شناختی را در دامنه‌های سنی خاص، می‌توان به طور دقیق مشخص کرد.

۵۲- هر یک از موارد زیر به ترتیب، با کدام یک از مراحل رشد از نظر روان‌شناسان مطابقت دارد؟

- الف) دومین مرحله از سومین دوره عمر انسان
 - ب) پایان دوره کودکی
 - ج) استقلال از والدین
 - د) پایان دوره نوجوانی
- ۱) ۴۰ تا ۶۵ سالگی - شروع بلوغ جنسی - شروع بزرگسالی اول - ۲۰ سالگی
۲) میانسالی - آغاز دومین دوره از عمر انسان - شروع جوانی - ۱۸ سالگی
۳) ۴۰ تا ۶۰ سالگی - آغاز نوجوانی - پایان نوجوانی - ۲۰ سالگی
۴) ۶۰ سالگی به بالا - شروع بلوغ جنسی - شروع جوانی - ۱۸ سالگی

۵۳- با فرض اینکه والدین زیر مطابق حدیث پیامبر (ﷺ) درباره مراحل رشد انسان عمل می‌کنند، فرزند هر کدام در چه دوره سنی قرار دارد؟

- الف) پدر علی، در پاسخ به او که قبل از خوردن شام، دستانش را نمی‌شوید، اجازه دیدن تلویزیون را برای آن شب از او می‌گیرد.
- ب) پدر و مادر سارا در واکنش به درخواست او برای مسافرت با دوستانش، راجع به خطراتی که ممکن است او را تهدید کند، صحبت می‌کنند و نظر او را راجع به این موضوع جویا می‌شوند.

ج) مادر سمیرا، بعد از اینکه وسایل خانه به هم ریخته شده است، در قالب یک بازی اقدام به جمع‌آوری وسایل می‌کند.

- ۱) کودکی دوم - ۱۸ سالگی - ۸ سالگی
- ۲) کودکی اول - ۱۵ سالگی - کودکی دوم
- ۳) ۸ سالگی - ۱۵ سالگی - کودکی اول
- ۴) ۶ سالگی - ۱۸ سالگی - کودکی اول

۵۴- کدام گزینه درباره ویژگی‌های رشد در دوره کودکی نادرست است؟

- ۱) کودکی که توانایی غلت زدن دارد، با لبخند معنادار واکنش نشان می‌دهد.
- ۲) کودکی که توانایی نشستن با کمک دارد، قطعاً در برخورد با افراد غریبه دچار ترس می‌شود.
- ۳) کودکی که به بازی‌های موازی علاقه‌مند است، براساس پیامدهای قابل مشاهده یک عمل در مورد آن قضاوت می‌کند.
- ۴) کودکی که عمل اخلاقی را به خاطر درست بودن آن انجام می‌دهد، در سنین هفت‌سالگی به بعد، به سر می‌برد.

۵۵- درستی یا نادرستی هر یک از عبارتهای زیر در کدام گزینه مشخص شده است؟

- الف) روان‌شناسی رشد، مطالعه علمی تغییرات موجودات زنده در فراخانی زندگی را بر عهده دارد.
 - ب) به منظور بررسی بهتر تغییرات رشدی، حوزه‌های مختلف رشد انسان به پنج حوزه تقسیم شده است.
 - ج) گرایش به همسالان و انسان‌دوستی مربوط به جنبه‌های اجتماعی رشد هستند.
 - د) توانایی‌های زبانی، مربوط به شاخه جسمانی رشد انسان است.
- ۱) نادرست - درست - نادرست
۲) درست - نادرست - درست
۳) درست - درست - درست
۴) نادرست - درست - درست

دفترچه شماره ۲

کد مدرسه

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۱
۹ آبان ۱۴۰۴

پرسشنامه

اختصاصی علوم انسانی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	از سؤال	تا سؤال	محتوای آزمون	مدت پاسخ گویی
۱	عربی، زبان قرآن (۲)	۱۵	۵۶	۷۰	درس ۱ و ترجمه درس ۲ (صفحه ۱ تا ۲۰)	۱۵ دقیقه
۲	تاریخ (۲)	۱۰	۷۱	۸۰	درس ۱ تا ۳ (صفحه ۲ تا ۲۹)	۱۰ دقیقه
۳	جغرافیا (۲)	۱۰	۸۱	۹۰	درس ۱ و ۲ (صفحه ۲ تا ۱۸)	۱۰ دقیقه
۴	فلسفه (۱)	۱۰	۹۱	۱۰۰	درس ۱ و ۲ (صفحه ۲ تا ۱۸)	۱۰ دقیقه
تعداد کل سؤال:		۴۵			مدت پاسخ گویی:	۴۵ دقیقه

تمامی حقوق مادی و معنوی آزمون، متعلق به مرکز سنجش آموزش مدارس برتر بوده و هرگونه استفاده از آن بدون داشتن اجازه نامه کتبی از این مرکز، خلاف قانون و عرف و قابل پیگیری می باشد.

■ عَيْنِ الْاِتْسَابِ لِلْجَوَابِ عَنِ التَّرْجَمَةِ أَوْ الْمَفْهُومِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ: (۵۶-۶۲)

۵۶- ﴿فَأَنْزَلَ اللَّهُ سَكِينَتَهُ عَلَى رَسُولِهِ وَ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ﴾: پس

- (۱) خدا آرامش را بر پیامبرش و بر مؤمنانش فرو فرستاد.
- (۲) آرامش خداوند بر پیامبرش و بر مؤمنانش نازل شد.
- (۳) آرامش خدا هم بر پیامبرش و هم بر مؤمنان نازل گشت.
- (۴) خدا آرامش خویش را بر فرستاده‌اش و بر مؤمنان نازل کرد.

۵۷- «خَيْرُ إِخْوَانِكُمْ مَنْ أَهْدَى إِلَيْكُمْ غُيُوبَكُمْ!»:

- (۱) برادران خوب شما کسانی هستند که عیب‌هایتان را به شما هدیه دهند!
- (۲) بهترین برادران شما کسانی هستند که عیب‌تان را به شما هدیه دهند!
- (۳) از برادران شما، کسی که با عیب‌تان شما را هدایت می‌کند بهترین است!
- (۴) بهترین برادران شما کسی است که عیب‌هایتان را به شما هدیه دهد!

۵۸- «أَوْصَى لَقْمَانَ الْحَكِيمُ ابْنَهُ بِتَقْوَى اللَّهِ وَ تَجَنُّبِ الْكُذْبِ وَ الْأَكْلِ عَلَى شَبَعٍ!»:

- (۱) لقمان دانا بود؛ او پسرش را به تقوای الهی و رها کردن دروغ‌گویی و نخوردن در حالت سیری نصیحت کرد!
- (۲) لقمان حکیم بود؛ او پسرش را به پروا از خدا و پرهیز کردن از دروغ‌گویی و خوردن در حالت سیری سفارش می‌کرد!
- (۳) لقمان دانا، فرزندانش را به تقوای الهی و پرهیز کردن از دروغ‌گویی و خوردن در حالت سیری نصیحت می‌کرد!
- (۴) لقمان حکیم، فرزندش را به پروا از خدا و دوری کردن از دروغ‌گویی و خوردن در حالت سیری سفارش کرد!

۵۹- «لِكثِيرٍ مِنَ الشُّعْرَاءِ أَشْعَارُ سَمِيَتْ بِالْمَلَمَعِ!»:

- (۱) بسیاری از شاعران شعرهایی سروده‌اند که آنها را ملمع نامیده‌اند!
- (۲) بیشتر شاعران شعرهایی دارند که ملمع نامیده شده است!
- (۳) شاعران بسیاری شعرهایی دارند که ملمع نامیده می‌شود!
- (۴) بسیاری از شاعران شعرهایی دارند که ملمع نامیده شده است!

۶۰- عَيْنِ الْخَطَا:

- (۱) آخی الاکبر قدر أن يصعد أعلى جبال إيران! : برادر بزرگ‌ترم توانست که از بلندترین کوه‌های ایران بالا برود!
 - (۲) أعلم أن شرّ المواطنين من لا يعتقد الأمانة! : بدان که بدترین شهروندان کسی است که پایبند به امانت نباشد!
 - (۳) أنشدت أبياتاً ممزوجة بالعربية و قرأتها أمس! : بیت‌هایی آمیخته با عربی سرودم و آن را دیروز خواندم!
 - (۴) وصفت كل مَلِيحٍ كما أجب و أرضى! : هر با نمکی را وصف کردم همان‌گونه که دوست دارم و خشنود می‌شوم!
- ۶۱- «ای دوستم به دشنام‌گوی خود ناسزا نگو و او را خوار رها کن تا پروردگارت را خشنود کنی و شیطان را خشمگین کنی!»:

- (۱) یا صَدِيقِي لَا تَسِبْ الَّذِي سَتَمَكَ وَ اتْرُكْهُ مُهَاناً تُرَضِ رَبِّكَ وَ تُسْخِطِ الشَّيْطَانَ!
- (۲) یا حَبِيبِي لَا تَسِيَّ مَنْ سَتَمْتَكِ وَ دَعِيَهُ مُهَانَةً تُسْخِطِي رَبِّكَ وَ تُرْضِي الشَّيْطَانَ!
- (۳) یا حَبِيبِي لَا تَسِبْ شَاتِمَكَ وَ دَعُهُ مُهَاناً تُرَضِ رَبِّكَ وَ تُسْخِطِ الشَّيْطَانَ!
- (۴) یا صَدِيقَتِي لَا تَسِيْنِ شَاتِمَتِكَ وَ اتْرُكِيَهُ مُهَانَةً تُسْخِطِي الرَّبَّ وَ تُرْضِي الشَّيْطَانَ!

۶۲- عَيْنِ الْاِتْسَابِ لِمَفْهُومِ «خَيْرُ الْأُمُورِ أَوْسَطُهَا!»:

- (۱) کم گوی و گزیده گوی چون ذرا!
- (۲) آفتاب همیشه پشت ابر نمی‌ماند!
- (۳) اندازه نگه دار که اندازه نکوست!
- (۴) زبان خوش مار را از سوراخ در می‌آورد!

■ ■ ■ اقرأ النص التالي بدقة، ثم أجب عن الأسئلة بما يناسب النص: (٦٣-٦٥)

«حافظ الشيرازي من أكبر الشعراء الإيراني. هو مُلقَّب بلسان الغيب و ترجمان الأسرار و من أعظم شعراء الغزل في الأدب الإيراني بل في الأدب العالمي. اليوم يوجد غالباً ديوانه في كل بيت إيراني. وُلِدَ حافظ في مدينة «شيراز» من أب كان يشتغل بالتجارة. كان أصغر أولاد الأسرة و تعلَّم العلوم الفارسية و العربية في الطفولة. له مُلَمَّعات جميلة و راعة أيضاً. المُلَمَّعات أشعار فارسية ممزوجة بالعربية.»

٦٣- عَيْن الصَّحِيح للفراغ: «حافظ الشيرازي...»

- (١) له لقب واحد فقط.
(٢) ما اشتهرت غزلياته إلا في إيران.
(٣) والده تاجر في مدينة شيراز.
(٤) تعلَّم العلوم العربية في الكبر.

٦٤- عَيْن سؤالا ما جاء جوابه في النص:

- (١) أين وُلِدَ حافظ الشيرازي؟
(٢) ما هو المقصود من المُلَمَّعات؟
(٣) متى تعلَّم حافظ العلوم الفارسية؟
(٤) أسرة حافظ كم ولداً لهم؟

■ ■ ■ عَيْن الخطأ في الإعراب و التحليل الصرفي:

٦٥- «تعلَّم - هو - يشتغل - أكبر»:

- (١) أكبر: اسم - مفرد (جمعه: كباير) - معرب / مجرور بحرف الجر و مضاف
(٢) تعلَّم: فعل ماضٍ - للغائب - له حرفان زائدان - متعد / فعل و مفعوله «العلوم»
(٣) هو: اسم - ضمير منفصل - للمفرد الغائب - مبني / مبتدأ و مرفوع و الجملة اسمية
(٤) يشتغل: مضارع - مزيد ثلاثي (من باب «افتعال») - معلوم / فعل و مع فاعله جملة فعلية

■ ■ ■ عَيْن المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية: (٦٦-٧٠)

٦٦- عَيْن الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (١) ﴿وَجَادِلْهُمْ بَالْتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ﴾
(٢) كانت مكتبة جندي سابور في خوزستان أكبر مكتبة في العالم القديم!
(٣) إن اللغة العربية لغة القرآن و الأحاديث فقد استفاد منها شعراؤنا!
(٤) معنى ﴿وَلَا تُصِغِرْ خَذَكُ لِلنَّاسِ﴾ أن تجتنب عن التكبر على الناس!

٦٧- عَيْن ما ليس فيه اسم التفضيل:

- (١) إن اللغة العربية أبلغ من جميع اللغات الاخرى!
(٢) للأكابر خلق يساعدون الناس في جميع الأحوال!
(٣) إن الله تبارك و تعالى أوجد الشمس مُحْرِقَةً!
(٤) أحب الأطعمة عندي ما تطبخه أمي العزيزة!

٦٨- عَيْن ما فيه إسمان للتفضيل:

- (١) أفضل إخوانكم من أهدى إليكم غيوبكم الكبيرة!
(٢) من هو أحب عباد الله إلى الله؟ الذي ينفعهم!
(٣) قيل لأكثر أولاد حامد: حي على خير العمل!
(٤) أختي الصغرى أخذت فستاناً أخضر من هناك!

٦٩- عَيْن وزن «أفعل» يمكن أن يكون فعلاً أو اسم التفضيل:

- (١) أقبح الصفات الانسانية التجسس في حياة الآخرين!
(٢) أكرم الطلاب من يساعد الآخرين في دروسهم!
(٣) أحب المعلمين الذين يحاولون لنجاحنا!
(٤) أحسن معلم يساعد الطلاب في الدرس السيد الحسيني!

٧٠- عَيْن اسم المكان مضافاً:

- (١) اشترى محمد بيتة الكبير قبل ثلاث سنوات!
(٢) وقف الشرطي الشاب في بداية ساحة خراسان!
(٣) لمطعم من يحسن إلى المساكين طبّاخ ماهر!
(٤) كانت إقامة الصلاة من مواظ لقمان الحكيم!

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقهتاریخ

۷۱- کدام گزینه توضیح مناسبی درباره کتاب تاریخ سیستان بیان کرده است؟

- (۱) انگیزه اصلی نویسندگان این نوع کتاب‌های تاریخی ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی، بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی و نگارش زندگی‌نامه مفاخر و مشاهیر محلی بوده است.
- (۲) این نوع کتاب‌های تاریخی اطلاعات مفیدی از زندگانی اجتماعی مردم ایران ارائه می‌کنند که در دیگر منابع کمتر دیده می‌شوند.
- (۳) در این نوع تاریخ‌نگاری مؤلفان عموماً به اشاره فرمانروا، تاریخ زندگی او را به صورت متمرکز و ویژه توصیف و ثبت و ضبط می‌کردند.
- (۴) این نوع نوشته‌ها اطلاعات بسیار بااهمیتی درباره آداب و رسوم، نوع معیشت، آب و هوا، نژاد و زبان و حدود و سرحدات و مرزهای سرزمین‌ها ارائه می‌دهند.

۷۲- کتاب فتوح‌البلدان بلاذری مطابق کدام روش زیر تألیف شده است؟

- (الف) مورخ در این روش ناچار به گزینش و انتخاب است و امکان دارد برخی از جنبه‌های خبر از چشم او دور بماند.
- (ب) یکی از معایب این سبک تاریخ‌نگاری این است که نویسندگان هیچ نقد و نظری درباره درستی و نادرستی خبر ارائه نمی‌دهند.
- (ج) در این روش تاریخ‌نگاران بدون هیچ دخل و تصرفی در روایت‌ها عیناً آنها را ذکر می‌کنند.
- (د) مورخ در این روش به جای ذکر همه روایات درباره یک موضوع با مطالعه و مطابقت دادن همه روایت‌ها یک گزارش از مجموع آنها تنظیم می‌کند.

(۱) ب و ج (۲) الف و د (۳) الف و ج (۴) ب و د

۷۳- با توجه به دو گزاره زیر کدام عبارت درست است؟

(الف) تاریخ بیهقی
(ب) مروج‌الذهب

- (۱) مسعودی در نگارش «ب» همانند بیهقی در نگارش «الف» عمل کرده و با بررسی موشکافانه تمام اخبار و روایت‌های مربوط به یک رویداد و نقد آنها، علل و آثار و پیامدهای آن واقعه را تحلیل و تفسیر کرده است.
- (۲) هر دو کتاب با روش موضوع‌محوری و براساس تاریخ‌نگاری ترکیبی نوشته شده‌اند.
- (۳) کتاب «الف» از نمونه‌های تاریخ سلسله‌ای و «ب» از نمونه‌های تک‌نگاری است.
- (۴) مسعودی در نگارش «ب» و بیهقی در نگارش «الف» همانند طبری عمل کرده و حوادث را به ترتیب زمان وقوع و براساس روش سال‌شماری نوشته‌اند.

۷۴- کدام‌یک از گزینه‌ها به سؤالات زیر به درستی پاسخ می‌دهد؟

- (الف) کدام شیوه تاریخ‌نگاری بیشتر به اخلاق کشورداری و مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم می‌پرداختند؟
- (ب) سرودن منظومه‌های حماسی و تاریخی در چه دوره تاریخی ایران رواج و رونق بسیار یافت؟
- (ج) کدام‌یک از کتب مطرح‌شده به روش تاریخ‌نگاری تحلیلی تألیف نشده است؟
- (د) مورخان در دوران اسلامی، گزارش‌ها و نوشته‌های خود را به چه روش‌هایی تنظیم و ارائه می‌کردند؟

(۱) سیاست‌نامه‌ها - غزنویان - تاریخ بیهقی - سال‌شماری و موضوعی

(۲) تک‌نگاری‌ها - سامانیان - تجارب‌الامم - روایی، ترکیبی و تحلیلی

(۳) اندرزنامه‌ها - مغولان - اخبار الطوال - سال‌شماری و موضوعی

(۴) تاریخ‌های سلسله‌ای - سلجوقیان - مروج‌الذهب - موضوعی و تحلیلی

۷۵- در کدام مورد تقدم و تأخر زمانی وقوع رویدادها، روی نمودار زمان به درستی ترسیم شده است؟

(الف) اهالی طائف با بی‌احترامی و اهانت پیامبر را از شهرشان راندند.

(ب) ابوطالب طایفه بنی‌هاشم را به حمایت از پیامبر فراخواند.

(ج) مشرکان مکه معاهده‌ای نوشتند که براساس آن هر گونه مراوده اجتماعی از قبیل ازدواج و ارتباط اقتصادی مانند خرید و فروش کالا با بنی‌هاشم ممنوع شد.

(د) پیامبر اکرم به فرمان خداوند دعوت خود را آشکار و عمومی کرد.

(۱) ب الف ج د (۲) ج الف د ب (۳) الف د ب ج (۴) الف ج ب د

۷۶- چند مورد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

- تاریخ بیهقی از مهم‌ترین و مشهورترین تاریخ‌های عمومی به شمار می‌رود.
- قبل از ظهور اسلام، مردم مکه «الله» را آفریننده جهان می‌دانستند.
- در آستانه ظهور اسلام در مناطق یثرب، یمن و طائف، کشاورزی وجود داشت.
- زیدبن حارثه نخستین فرد از غیرخانواده رسول خدا بود که اسلام آورد.
- در آستانه ظهور اسلام برخی از مسیحیان ساکن نجران بودند.

۴ (۱) ۳ (۲) ۲ (۳) ۱ (۴)

۷۷- براساس خط زمان زندگانی حضرت پیامبر، تقدم و تأخر زمانی عبارات زیر در کدام گزینه درست است؟

- (الف) شرکت در حلف‌الفضول
- (ب) مسلمان شدن عده‌ای از مردم یثرب
- (ج) شرکت در جنگ فجار
- (د) هجرت عده‌ای از مسلمانان به حبشه

۱ (الف ب د ج) ۲ (الف ب د ج) ۳ (الف ب د ج) ۴ (الف ب د ج)

۷۸- در ارتباط با منابع غیرنوشته‌ای تاریخ ایران دوره اسلامی کدام گزینه نادرست است؟

- (۱) مطالعه روشمند افسانه‌ها و اساطیر اقوام در دوره‌های مختلف تاریخی و خاطرات شفاهی کمک زیادی به شناخت فرهنگ، آداب و رسوم و سنت‌های مختلف اجتماعی در دوره‌های مختلف می‌کند.
- (۲) در مجموع تمام دست‌ساخته‌های انسانی بازمانده از گذشته، گواه روشنی بر نوع فرهنگ و عقاید و آداب و رسوم پیشینیان ما هستند.
- (۳) آثار و بناهای تاریخی به مورخان برای فهم عمیق‌تر و بازسازی دقیق‌تر گذشته‌ها کمک می‌کنند.
- (۴) اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و عقاید دینی و فلسفی رایج در هر عصری کم و بیش در شعر شاعران آن عصر انعکاس می‌یابد.

۷۹- هر یک از موارد زیر، اشاره به کدام منابع مطالعات تاریخی دارد؟

- (الف) بیشتر درباره کشورداری و مناسبات حکومت و مردم می‌پردازند.
- (ب) حاوی اطلاعات مفید تاریخی‌اند.
- (ج) می‌توانند به منظور تبیین اوضاع علمی دوره‌های تاریخی مورد توجه و مطالعه مورخان قرار گیرند.
- (۱) متون ادبی - معاهدات سیاسی - متون فلسفی
- (۲) اندرنامه‌ها - طبقات - متون تقویمی و گاه‌شماری
- (۳) تاریخ‌های سلسله‌ای - نوشته‌های روی سکه‌ها - فرمان‌ها (۴) سیاست‌نامه‌ها - انساب - منشآت
- ۸۰- کدام گزینه جزء اقدام اولیه مورخان در روبه‌رو شدن با گزارش تاریخی نمی‌باشد؟ همه مورخان مطرح‌شده، عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را دلیلی بر بطلان و نادرستی آن می‌دانستند، به جز.....
- (۱) بررسی هویتی روایت‌کننده خبر - مسعودی
- (۲) نقد خبر تاریخی - یعقوبی
- (۳) اعتبارسنجی خبر - بیهقی
- (۴) بررسی اصالت خبر - مقدسی

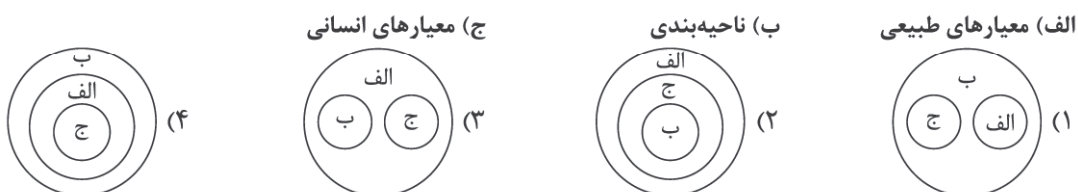
جغرافیا

۸۱- کدام یک از عبارت‌های زیر از تعاریف و ویژگی‌های ناحیه نمی‌باشد؟

- (الف) نواحی مکان‌هایی هستند که ویژگی‌های همگون دارند.
- (ب) وحدت‌یابی ویژگی اصلی هر ناحیه است.
- (ج) هر ناحیه جغرافیایی از تشابه نسبی با سایر بخش‌های پیرامون خود برخوردار است.
- (د) ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی مطلق عناصر طبیعی و انسانی در آن است.
- (ه) بخشی از سطح زمین که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است.

۱ (الف، ب و ه) ۲ (الف و ج) ۳ (ج و د) ۴ (ب، د و ه)

۸۲- با توجه به موارد زیر، کدام شکل به درستی ترسیم شده است؟

۸۳- کدام یک از عبارت‌های زیر در ارتباط با ویژگی‌های آماری نواحی بارشی ایران نادرست است؟

(الف) ناحیه داخلی در فصل زمستان بیشترین درصد بارش را دارد.

(ب) میانگین سالانه بارش در ناحیه خزر شرقی و کردستان برابر است.

(ج) ناحیه خزر غربی از میان نواحی دیگر بیشترین درصد بارش را در فصل پاییز داراست.

(د) ناحیه کردستان با ناحیه آذربایجان و زاگرس میانگین بالاترین بارش روزانه یکسانی دارند.

(۱) الف و ب (۲) ب و د (۳) الف و ج (۴) ج و د

۸۴- براساس پراکندگی نواحی قومیت‌ها در افغانستان، کدام گزینه به ترتیب کمترین به بیشترین میزان را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) آیماق (ب) ازبک (ج) ترکمن (د) تاجیک

(۱) الف ب ج د (۲) د ب الف ج (۳) ب د ج الف (۴) د ج الف ب

۸۵- انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه به چه عواملی بستگی دارد؟

(۱) وحدت و همبستگی یک ناحیه (۲) هدف مطالعه و تحقیق جغرافی دان

(۳) طرز تفکر یک جغرافی دان و شیوه کار او (۴) شباهت‌ها و تفاوت‌های مکان‌ها

۸۶- چند مورد از عبارت‌های زیر نادرست است؟

- خاک چرنوزیوم که در جنوب کشور کانادا قرار دارد خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی و ریشه علفزارها را تشکیل می‌دهد.
- پیروان دین سیک ۱/۷ درصد از ادیان هند را تشکیل می‌دهند که در شرق این کشور ساکن هستند.
- منطقه صنعتی ساکسونی در کشور آلمان و در نزدیکی مرز کشور بلژیک واقع شده است.
- در نتیجه پاک‌سازی قومی دولت میانمار، مردم ناحیه مسلمان‌نشین این کشور به مرزهای برمه مهاجرت کرده و درخواست پناهندگی کردند.

● امروزه همه نواحی و حتی دورافتاده‌ترین آنها به ویژه از نظر سیاسی، تحت تأثیر یکدیگرند.

(۱) ۴ (۲) ۳ (۳) ۲ (۴) ۱

۸۷- هر یک از نواحی زیر به ترتیب کدام نوع ارتباط میان انسان و نواحی را بیان می‌کند؟

«تبدیل تهران به مهم‌ترین قطب صنایع مصرفی کشور = استفاده از صفحه‌های خورشیدی توسط اداره برق سمنان = بازارهای شاور در بانکوک»
(۱) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند - نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند - نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.

(۲) انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند - نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند - انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

(۳) نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند - نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند - انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند.

(۴) نواحی تحت تأثیر تصمیم‌گیری‌های سیاسی حکومت‌ها هستند - انسان‌ها نواحی را به وجود می‌آورند - نواحی به فعالیت‌های انسان‌ها شکل می‌دهند.

۸۸- درست یا نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید.

(الف) مراتع مداری حاشیه صحرا به علت گرما به استپ‌های بیابانی تبدیل می‌شوند.

(ب) ساوان یک ناحیه انتقالی بین جنگل‌های بارانی استوایی و صحرای بزرگ آفریقا است.

(ج) با پیش رفتن به سمت بیابان صحرا، علف‌های ساوان تنک‌تر می‌شوند.

(د) ناحیه ساوان متراکم، تابستان بارانی و زمستان خشک دارد.

(۱) نادرست - درست - درست - نادرست (۲) نادرست - نادرست - درست - درست

(۳) درست - درست - نادرست - نادرست (۴) درست - نادرست - نادرست - درست

۸۹- کدام یک از عبارت‌های زیر در ارتباط با مرزهای نواحی درست است؟

(الف) مرزهای سیاسی و اداری با مرز نواحی جغرافیایی منطبق می‌باشد.

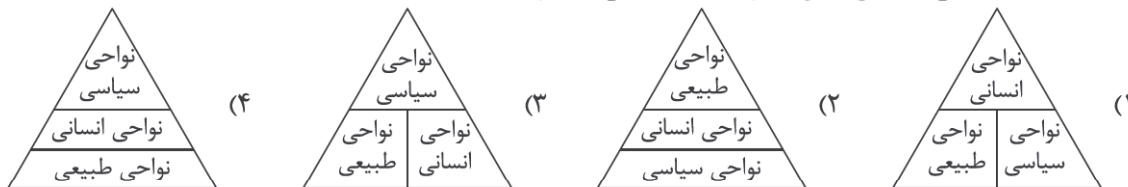
(ب) امروزه اکثر نواحی تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارند.

(ج) بر مبنای انتخاب انسان‌ها تعیین می‌شوند.

(د) تعیین مرز نواحی، در نواحی زبانی، دشوارتر از نواحی زیست‌بوم‌هاست.

(۱) الف و ب (۲) ب و د (۳) ج و د (۴) الف و ج

۹۰- با توجه به وجود نواحی در سطح زمین کدام شکل به درستی ترسیم شده است؟

فلسفه

مدت پاسخ‌گویی: ۱۰ دقیقه

۹۱- در کدام گزینه سؤال بنیادین مطرح شده است؟

- (۱) مهم‌ترین عامل دوام و بقای ازدواج در جامعه چیست؟
 - (۲) آیا علم مبتنی بر احتمالات قابل اعتماد است؟
 - (۳) چرا اجسام شبیه به منظومه شمسی هستند؟
 - (۴) چگونه و چرا انسان مصیبت‌های بزرگی برای محیط‌زیست به وجود آورده است؟
- ۹۲- با توجه به تفکیک «فطرت اول» و «فطرت ثانی» در تفکر انسان، کدام گزینه، برتری «تفکر فلسفی» (فطرت ثانی) را نسبت به «تفکر غیرفلسفی» (فطرت اول) به بهترین وجه توضیح می‌دهد؟

- (۱) تفکر فلسفی بر یافتن سریع‌ترین راهکارها برای چالش‌های اخلاقی و اجتماعی تمرکز دارد.
 - (۲) تفکر فلسفی در درجه اول به نقد تاریخچه نظریات علمی و دینی با استناد به شواهد نقلی و ذوقی می‌پردازد.
 - (۳) با تفکر فلسفی است که قوانین عام حاکم بر جهان و انسان به دست می‌آید که بنیان سایر دانش‌هاست.
 - (۴) برتری تفکر فلسفی در قابلیت آن برای جمع‌آوری و خلاصه‌سازی اطلاعات تمامی علوم برای ارتقا آگاهی عمومی است.
- ۹۳- با توجه به عبارات زیر بگویید کدام گزینه صحیح است؟

- الف) فردی برای رسیدن به محل کار خود نمی‌داند بهتر است از اتوبوس‌های درون شهری استفاده کند یا از مترو؟
 - ب) فردی به دنبال یافتن پاسخ این پرسش است که در دنیا چه هدفی را باید دنبال کند؟
 - ج) کودکی از والدینش می‌پرسد چرا باید به مدرسه برود؟
 - د) کارگری پیش خود می‌اندیشد که آیا مانند قطعه مومی در دست شرایط اقتصادی و اجتماعی زمانه خود شکل می‌گیرد؟
- (۱) فرد «الف» و «ب» هر دو در مرحله فطرت ثانی قرار دارند و فرد «ج» و «د» در مرحله فطرت اول قرار دارند.
 - (۲) فرد «ب» و «ج» هر دو در مرحله فطرت ثانی قرار دارند و فرد «الف» در مرحله فطرت اول قرار دارد.
 - (۳) همه این افراد در مرحله مواجهه با پرسش‌های فلسفی قرار دارند.
 - (۴) فرد «الف» و «د» در مرحله تفکر غیرفلسفی می‌باشند، فرد «ب» در مرحله تفکر فلسفی است و فرد «ج» در مرحله‌ای است که شایسته ماندن انسان، در آن نیست.

۹۴- اهمیت اصلی پاسخ دادن به سؤالات اساسی و بنیادی (که دانش فلسفه به بررسی آنها می‌پردازد) در چیست؟

- (۱) این پاسخ‌ها عمدتاً به سازماندی بهتر و انتخاب‌های دقیق‌تر در امور روزمره و مسائل زندگی عادی انسان کمک می‌کنند.
- (۲) اهمیت آنها در این است که به ما امکان می‌دهند تا نظریه‌های علمی را پیوسته تغییر دهیم و پیشرفت در علم ایجاد کنیم.
- (۳) این پاسخ‌ها تنها به ارتقای سطح تفکر نظری و کنجکاوی‌های ذهنی انسان منجر می‌شوند و تأثیر مستقیمی بر تصمیم‌گیری‌های عملی ندارند.

(۴) بدون در دست داشتن پاسخ‌های درست و قانع‌کننده برای آنها، تصمیم‌گیری‌های انسان به نتیجه و سرانجام روشنی نخواهد انجامید.

۹۵- کدام یک از ویژگی‌های اصلی سوفیست‌ها، مهم‌ترین دلیل فلسفی بود که باعث شد سقراط خودش را از آنها جدا بداند و به جای «دانشمند» (سوفیست)، خود را «دوستدار دانش» (فیلسوف) بنامد؟

- (۱) سوفیست‌ها در آموزش فنون سخنوری و وکالت به دیگران بسیار ماهر بودند و سقراط نگران بود که این مهارت‌ها برای قانع کردن مردم بدون توجه به واقعیت استفاده شود.
- (۲) سوفیست‌ها برای تعلیم خود دستمزد می‌گرفتند، در حالی که سقراط این کار را انجام نمی‌داد.
- (۳) سوفیست‌ها هدف اصلی خود را پیروزی در بحث‌ها و قانع کردن دیگران می‌دانستند، نه یافتن حقیقت.
- (۴) سوفیست‌ها بیشتر به مسائل زندگی روزمره و کاربردی مردم می‌پرداختند و به سؤالات عمیق و اصلی درباره هستی و انسان توجه نمی‌کردند.

۹۶- تفاوت بنیادین روش فلسفه با علوم تجربی در چیست؟

(۱) روش فلسفه بر تحلیل عقلی و قیاسی تجربه مبتنی است، در حالی که علوم تجربی از استدلال نظری استفاده می‌کنند.
 (۲) فلسفه از روش‌های قیاسی و تأملی برای بررسی مفاهیم کلی و بنیادی بهره می‌برد، در حالی که علوم تجربی بر روش‌های استقرایی تکیه دارند.

(۳) علوم تجربی به مطالعه پدیده‌های مادی محدود است، در حالی که فلسفه صرفاً به مفاهیم انتزاعی و پدیده‌های غیرمادی می‌پردازد.

(۴) فلسفه از داده‌های آماری برای اثبات نظریه‌ها استفاده می‌کند، در حالی که علوم تجربی بر تحلیل کیفی متمرکزند.

۹۷- کدام سؤال در حوزه فلسفه حقوق است؟

(۱) آیا نظام قضایی و حقوقی هر جامعه باید براساس اصول جهان‌شمول عدالت شکل گیرد، یا قوانین وضعی و قراردادی؟
 (۲) فارغ از جزئیات قوانین خاص، یک نظام حقوقی چه وظایف و کارکردهای اصلی را در جامعه بر عهده دارد؟
 (۳) انواع مسئولیت‌های حقوقی که افراد حقیقی و حقوقی در یک نظام حقوقی با آنها مواجه هستند کدام‌اند؟
 (۴) چگونه از مهم‌ترین حقوق و آزادی‌های اساسی که برای شهروندان در قانون اساسی یک کشور تضمین شده‌اند حمایت می‌شود؟

۹۸- کدام گزینه به بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه مرتبط نیست؟

(۱) جهان چون خط و خال و چشم و ابروست
 (۲) بیهوده نخور غصه این دار فنا را
 (۳) حسن روی تو به یک جلوه که در آینه کرد
 (۴) بود نامحرمان را چشم و دل کور
 که هر چیزی به جای خویش نیکوست
 دریاب همین لحظه کوتاه بقا را
 این همه نقش در آینه اوهام افتاد
 و گر نه هیچ ذره نیست بی‌نور

۹۹- کدام یک از گزاره‌های زیر، نقش فلسفه‌های مضاف را به بهترین نحو تبیین می‌کند؟

(۱) این فلسفه‌ها تنها به نقد و بررسی روش‌شناختی علوم تجربی می‌پردازند تا دقت و اعتبار آنها را افزایش دهند.
 (۲) فلسفه‌های مضاف، مبانی هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی را به حوزه‌های خاصی از وجود یا رشته‌های علمی منتقل کرده و اساس نظری آنها را شکل می‌دهند.

(۳) وظیفه اصلی آنها، استخراج قوانین عام و مطلق حاکم بر تمام هستی است، بدون آنکه به جزئیات علوم خاص توجهی داشته باشند.

(۴) این شاخه‌ها صرفاً نام‌گذاری جدیدی برای مباحث کهن فلسفی هستند که با اضافه کردن نام یک علم، تمایز ظاهری ایجاد می‌کنند.

۱۰۰- یک تیم تحقیقاتی در حوزه علوم اعصاب‌شناختی و هوش مصنوعی، پروژه‌ای را برای ساخت سامانه‌های هوشمند با قابلیت «آگاهی» و

«تصمیم‌گیری اخلاقی» آغاز کرده است. این تیم، در تعریف «آگاهی» و در طراحی الگوریتم‌های هوش مصنوعی خود، بر این اصل تأکید دارد که «آگاهی» صرفاً یک پدیده پیچیده مادی است که از تعاملات شبکه‌های عصبی پدید می‌آید و نیازی به هیچ عامل غیرمادی ندارد. این دیدگاه، رویکرد آنها را در مورد چگونگی تقلید یا خلق آگاهی در ماشین‌ها به شدت تحت تأثیر قرار داده است. این سناریو، کدام یک از کارکردها و روابط «فلسفه‌های مضاف» با علوم دیگر را به بهترین نحو نشان می‌دهد؟

(۱) فلسفه‌های مضاف، تنها برای آشنایی دانشجویان علوم با تاریخچه تفکر فلسفی در رشته خودشان تدریس می‌شوند و تأثیر مستقیمی بر تحقیقات جاری ندارند.

(۲) وظیفه فلسفه‌های مضاف، صرفاً توصیف و جمع‌بندی نتایج قطعی به دست آمده از علوم تجربی برای ارائه یک تصویر کلی از جهان است.

(۳) فلسفه‌های مضاف، چارچوب نظری و جهت‌گیری بنیادین علوم خاص (مانند هوش مصنوعی) را تعیین می‌کنند.

(۴) فلسفه‌های مضاف، عمدتاً به نقد روش‌شناختی و اعتبارسنجی ابزارهای پژوهشی علوم می‌پردازند تا خطاها را کاهش دهند.

مرکز سنجش آموزش مدارس برتر

آزمون شماره ۱
۹ آبان ۱۴۰۴

پاسخنامه علوم انسانی

ردیف	نام درس	سرگروه	گروه طراحی و بازنگری (به ترتیب حروف الفبا)	ویراستار
۱	ریاضی و آمار (۲)	نسیم اکبری	فرشاد ابوالقاسمی - محمد مهدی میلانی	محمد منتظران - آيسان طاووسی
۲	علوم و فنون ادبی (۲)	مرتضی کلاشلو	عرفان شکری - حسن عادلخانی	محمد کاووسی - مهتاب بیشه
۳	جامعه‌شناسی (۲)	هانی رکن‌الدینی	هانی رکن‌الدینی - امیر علی عزیزاده	احسان اسدی - مهتاب بیشه
۴	روان‌شناسی	فاطمه عباسی	نگین تربتی - فرزانه خاجی سجاد رشیدی - فاطمه عباسی	احسان اسدی - غزاله انتظاری
۵	عربی، زبان قرآن (۲)	عرفان جالبزی	محسن آهویی - حمیدرضا قائد امینی مصطفی قدیمی‌فرد - خالد مشیرپناهی	مبینا بهرامی - غزل فقیه‌زاده
۶	تاریخ (۲)	منصوره حاجی‌زاده	احسان اسدی - پیمان بیگدلی	هستی کرمی - سپهر علیپور
۷	جغرافیا (۲)	بهروز یحیی	احسان اسدی - پیمان بیگدلی	نگار کاتبی - سپهر علیپور
۸	فلسفه (۱)	معصومه روزبهانی	ناهد جوهریان - معصومه روزبهانی	احسان اسدی - غزاله انتظاری

واحد فنی (به ترتیب حروف الفبا)

زهرا احدی - امیر علی الماسی - مبینا بهرامی - معین‌الدین تقی‌زاده - مهرداد شمسی - راضیه صالحی - انسیه مرزبان

برای اطلاع از اخبار مرکز سنجش آموزش مدارس برتر، به کانال تلگرام @taraaznet مراجعه نمایید.

ریاضی و آمار

۱. گزینه ۲ صحیح است.

طبق پاراگراف اول صفحه ۲ گزینه ۲ نادرست است.
زیرا «اگر ریاضیات را به عنوان یک زبان برای انتقال مفاهیم در نظر بگیریم، منطق ریاضی دستور این زبان است.»

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۲)

۲. گزینه ۳ صحیح است.

گزینه‌های ۱ و ۴ گزاره نمی‌باشد. (گزاره جمله‌ای خبری است که در حال حاضر یا آینده یکی از دو ارزش درست یا نادرست را دارا می‌باشد) ارزش گزینه ۱ قابل تشخیص نیست و گزینه ۴ خبری نیست و گزینه ۳ یک گزاره است که ارزش آن درست می‌باشد ولی گزینه ۲ یک گزاره با ارزش نادرست است (زیرا اگر $n = 1$ باشد، $(-2)^n$ برابر -2 که عددی منفی است، می‌باشد). پس گزینه ۳ صحیح است.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۲)

۳. گزینه ۴ صحیح است.

$$2^n = 2^6 \Rightarrow 2^n = 64 \Rightarrow 2^n = 2^6 \Rightarrow n = 6$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۳)

۴. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) a عددی صحیح است $\leftarrow$ نقیض a عددی صحیح نیست.

$$(2) 6^5 = 6^2 + 6^3 \leftarrow \text{نقیض} \quad 6^5 \neq 6^2 + 6^3$$

(۳) این گزینه درست است.

$$(4) -12 < -7 \leftarrow \text{نقیض} \quad -12 \geq -7$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۴)

۵. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ۸۷ عددی فرد است و مرکب.

(۳) ۷۷ عددی مرکب است و عدد زوج ۲ اول است.

(۴) ۹۱ عددی مرکب است.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۵)

۶. گزینه ۳ صحیح است.

می‌دانیم رابطه شرطی وقتی نادرست است که مقدم درست و تالی نادرست باشد چون $r \Rightarrow (p \Rightarrow q) \sim (p \Rightarrow q)$ نادرست است، پس $(p \Rightarrow q) \equiv (r \Rightarrow p)$ از طرفی $(p \Rightarrow q) \sim (p \Rightarrow q)$ درست است پس $p \Rightarrow q$ نادرست است و p درست و q نادرست است. حال داریم $(r \Rightarrow p, p \equiv d, n \equiv q)$ است پس q و r نادرست و p درست است و گزینه ۳ درست است.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۸)

۷. گزینه ۴ صحیح است.

می‌دانیم $p \Leftrightarrow q$ زمانی درست است که هر دو درست یا هر دو نادرست باشد. فرض کنیم p و q هر دو درست باشند در این حالت گزینه‌ها را بررسی می‌کنیم.

ارزشی درست دارد $\rightarrow n \Leftrightarrow n \Rightarrow (d) \Leftrightarrow \sim (d) \Rightarrow \sim p \Leftrightarrow \sim q$ (۱)ارزشی درست دارد $\rightarrow d \Rightarrow d \Leftrightarrow p \Rightarrow q$ (۲)

$$(3) (p \Rightarrow q) \wedge (q \Rightarrow p) \Rightarrow (d \Rightarrow d) \wedge (d \Rightarrow d)$$

ارزشی درست دارد $\rightarrow d \wedge d$ ارزشی نادرست دارد $\rightarrow d \Leftrightarrow n \Rightarrow d \Leftrightarrow \sim d \Leftrightarrow p \Leftrightarrow q$ (۴)

پس در حالت هر دو گزاره p و q درست باشد $p \Leftrightarrow q$ با گزینه ۴ هم‌ارزش نیست.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۹)

۸. گزینه ۴ صحیح است.

زمانی که $p \Leftrightarrow q$ درست است حتماً p و q هم‌ارزش‌اند یعنی هر دو درست یا هر دو نادرست حال جدول ارزشی $(p \vee q) \wedge r$ را تشکیل می‌دهیم.

p	q	r	$p \vee q$	$(p \vee q) \wedge r$
د	د	د	د	د
د	د	ن	د	ن
د	ن	د	د	د
د	ن	ن	د	ن
ن	د	د	د	د
ن	د	ن	د	ن
ن	ن	د	ن	ن
ن	ن	ن	ن	ن

۴ ردیف سایه زده شده هر دو درست یا هر دو نادرست است که در این ردیف فقط یک درست داریم پس گزینه ۴ درست است.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۱۱)

۹. گزینه ۴ صحیح است.

چند رابطه هم‌ارزی مهم به صورت زیر است:

$$1) \begin{cases} \sim(p \vee q) \equiv \sim p \wedge \sim q \\ \sim(p \wedge q) \equiv \sim p \vee \sim q \end{cases} \text{دمورگان}$$

$$2) \sim(\sim p) \equiv p$$

$$3) p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q \text{ تبدیل شرطی به فصلی}$$

$$4) p \Leftrightarrow q \equiv q \Leftrightarrow p \equiv \sim p \Leftrightarrow \sim q \equiv q \Leftrightarrow \sim p$$

حال با توجه به دو رابطه فوق به بررسی درستی هم‌ارزی‌های داده شده می‌پردازیم:

$$\text{الف) } p \Rightarrow q \equiv \sim p \vee q \rightarrow \text{درست} \text{ تبدیل شرطی به فصلی}$$

طبق رابطه ۴ هم‌ارزی درست است $p \Leftrightarrow q \equiv \sim p \rightarrow \sim q$ (ب)

$$\text{ج) } \sim(\sim p \vee q) \equiv \sim(\sim p) \wedge \sim q \equiv p \wedge \sim q \rightarrow \text{نادرست} \text{ دمورگان}$$

$$\text{د) } \sim(p \Rightarrow q) \equiv \sim(\sim p \vee q) \equiv p \wedge \sim q \rightarrow \text{درست} \text{ تبدیل شرطی به فصلی}$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۱۱)

۱۰. گزینه ۲ صحیح است.

جدول ارزشی $(\sim p \Rightarrow q) \wedge (p \Leftrightarrow \sim q)$ را رسم می کنیم.

p	q	$\sim p$	$\sim p \Rightarrow q$	$\sim q$	$p \Leftrightarrow \sim q$	$(\sim p \Rightarrow q) \wedge (p \Leftrightarrow \sim q)$
د	د	ن	د	ن	ن	ن
د	ن	ن	د	د	د	د
ن	د	د	د	ن	د	د
ن	ن	د	ن	د	ن	ن

پس با توجه به ستون آخر گزینه ۲ صحیح است.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۵)

۱۱. گزینه ۳ صحیح است.

توجه کنید عکس نقیض $p \Rightarrow q$ گزاره $\sim q \Rightarrow \sim p$ است.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۱۰)

۱۲. گزینه ۱ صحیح است.

توجه کنید گزاره دوشروطی وقتی درست است که هر دو طرف هم ارزش باشند در همه گزینه ها به غیر از گزینه ۱ این شرط برقرار است

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۸)

۱۳. گزینه ۳ صحیح است.

در گزاره (الف) ارزش $p \Rightarrow q$ نادرست است و ارزش کل گزاره به r بستگی دارد. در گزاره (ب) ارزش ترکیب فصلی $(p \vee q)$ درست است و چون این گزاره دوباره در یک ترکیب فصلی با r قرار گرفته فرقی ندارد r درست باشد یا نه؛ گزاره درست خواهد بود.در گزاره (ج) گزاره $(q \Rightarrow p)$ درست است و ارزش کل گزاره کاملاً وابسته به ارزش r است.در گزاره (د) چون p درست است حتماً $(r \Rightarrow p)$ درست است و کل گزاره درست است.

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۷)

۱۴. گزینه ۱ صحیح است.

اگر دو گزاره p و q هم ارزش باشند، $p \Leftrightarrow q$ درست است.

گزینه های (ب) و (ج) درست هستند. (صفحه های ۶ و ۷ کتاب درسی) (ریاضی و آمار یازدهم، صفحه های ۶، ۷ و ۸)

۱۵. گزینه ۱ صحیح است.

$$\sim(\underbrace{p \Rightarrow q}_{\sim p \vee q}) \vee (p \wedge q) \equiv (p \wedge \sim q) \vee (p \wedge q)$$

$$\underbrace{\underbrace{p \wedge (\sim q \vee q)}_T}_{\text{فکتورگیری}} \equiv p \wedge T \equiv p$$

(ریاضی و آمار یازدهم، صفحه ۱۱)

علوم و فنون ادبی

۱۶. گزینه ۳ صحیح است.

سلمان ساوجی، شاعر قرن هشتم، دارای قصایدی در سبک عراقی است که مثنوی جمشید و خورشید را به تقلید از داستان های نظامی به سرایش درآورده است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۱۷)

۱۷. گزینه ۳ صحیح است.

تیموریان از نیمه دوم قرن هشتم تا اوایل قرن دهم در ایران حکومت کردند. (علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۱۸)

۱۸. گزینه ۱ صحیح است.

این بیت از ابن یمن شاعر قرن هشتم می باشد که در اشعارش قناعت پیشگی و بی اعتباری دنیا را مورد تأکید قرار می داد.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه های ۱۶ و ۱۷)

۱۹. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی موارد نادرست:

رساله دلگشا، اثر عبید زاکانی است.

المعجم، اثر شمس قیس رازی است.

مرصادالعباد، اثر نجم الدین رازی است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه های ۱۵ تا ۱۸)

۲۰. گزینه ۳ صحیح است.

این اطلاعات به ترتیب مربوط به شاه نعمت الله ولی، جامی، عبید زاکانی و سلمان ساوجی می باشند.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه های ۱۷ تا ۱۹)

۲۱. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی اشتباهات سایر گزینه ها:

(۱) کتاب تذکره دولتشاه را دولتشاه سمرقندی به تشویق امیرعلیشیر نوایی نوشته است.

(۲) کتاب تحفة الاحرار توسط جامی و به تقلید از نظامی سروده شده است.

(۳) زبان شعر جز در سروده های شاعران شاخص قرن هشتم مثل حافظ و خواجه به سستی گراید نه در تمامی شاعران.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه های ۱۲، ۱۶، ۱۸ و ۱۹)

۲۲. گزینه ۴ صحیح است.

این اطلاعات به ترتیب مربوط به کتاب های تاریخ گزیده، لمعات، جامع التواریخ و تذکره دولتشاه می باشند.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه های ۱۵، ۱۷ و ۱۹)

۲۳. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی سایر گزینه ها:

(۱) شاه نعمت الله ولی: قرن ۹

(۳) عطاملک جوینی: قرن ۷

(۴) دولتشاه سمرقندی: قرن ۹ / فخرالدین عراقی: قرن ۷

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه های ۱۵ تا ۱۷ و ۱۹)

۲۴. گزینه ۳ صحیح است.

بیت سوال و بیت گزینه ۳ هر دو در هر مصراع ۳ پایه آوایی و در هر بیت دارای ۶ پایه آوایی هستند.

د	لم	را	دا	غ	عش	قی	بر	ج	بین	نه
ز	با	نم	را	ب	یا	نی	آ	ت	شین	ده

فت	ن	و	آ	سی	ب	خون	ری	زی	م	جوی
بی	ش	زی	نز	شم	س	تب	ری	زی	م	گوی

ابیات دیگر گزینه ها دارای ۸ پایه آوایی هستند.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۳)

۲۵. گزینه ۱ صحیح است.

از	خ	دا	جو	بی	م	تو	فی	ق	ا	دب
بی	ا	دب	مح	رو	م	مان	دز	لط	ف	رب
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۲۶. گزینه ۱ صحیح است.

از قسمت‌های تکمیل‌شده جدول متوجه می‌شویم که الگوهای هجایی هر مصراع از این بیت به صورت «U / - - - U / - - - U» است.

پس برای قسمت خالی نخست باید کلمه‌ای را بیاوریم که به صورت «U - - -» و به جای قسمت خالی بعدی باید پایه «U -» را بیاوریم.

پرشانم: U - - - نمی‌خواهم: U - - -

غریبم: U - - - سلامت را: U - - -

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۲)

۲۷. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱)

دل من را	ی ت دا رد	س رسو دا	ی ت دا رد
رخ فر سو	دی زر دم	غ م صف را	ی ت دا رد

(۲)

د رین بو	د در وی	ش شو ری	د رنگ
ک شی ری	ب یا مد	ش غا لی	ب چنگ

(۳)

ب یا تا قد	ر یک دی گر	ب دا نیم
که تا نا گه	ز یک دی گر	ن ما نیم

(۴)

ه ل نو می	د ن با شی	ک تو را یا	ر ب را ند
گ ر تم رو	ز ب را ند	ن ک فر دا	ت ب خا ند

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۱)

۲۸. گزینه ۲ صحیح است.

م	ن	زان	رو	ز	ک	در	بن	د	ت	ام	آ	زا	دم
-	U	-	-	U	U	-	-	U	-	-	-	-	-

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۱)

۲۹. گزینه ۴ صحیح است.

پایه‌های اول تا سوم هر مصراع از این بیت دارای ۴ هجا است اما پایه چهارم، ۳ هجا دارد.

زو	د	بو	دین	بغ	ض	ها	اش	ک	ن	ها	نی	زو	د	بود
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-
این	ک	دی	گر	پی	ش	من	از	من	ن	خا	نی	زو	د	بود
-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۳۰. گزینه ۲ صحیح است.

شکل صحیح:

ت را با غی | ر می بی نم | ص دا یم در | ن می آ ید

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۲۰ تا ۲۲)

۳۱. گزینه ۳ صحیح است.

علامت هجایی گزینه‌های ۱، ۲ و ۴: «U / - - U / - - U / - - U»
 علامت هجایی بیت سوم: «U / - - U / - - U / - - U»

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۳)

۳۲. گزینه ۴ صحیح است.

مفهوم بیت شادی عاشق از حضور معشوق (خداوند) است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه‌های ۱۷ و ۲۳)

۳۳. گزینه ۱ صحیح است.

بیت سؤال و گزینه‌های ۲، ۳ و ۴، راجع به خوش بودن غم عشق و لذت‌بخش بودن آن برای عاشقان سخن می‌گویند اما گزینه ۱ درمورد سخت بودن غم هجران برای عاشق است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۴)

۳۴. گزینه ۳ صحیح است.

مفهوم این بیت عدم فاش کردن غم برای دیگران است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۲۰)

۳۵. گزینه ۲ صحیح است.

گزینه ۲، قناعت در این بیت مفهوم عاشقانه دارد.

گزینه‌های ۱، ۳ و ۴، مفهوم قناعت در زندگی مادی است.

(علوم و فنون ادبی یازدهم، صفحه ۱۷)

جامعه‌شناسی

۳۶. گزینه ۴ صحیح است.

متفکران مسلمان، جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند. از نظر آنان، جهان طبیعت بخشی از جهان تکوینی است و جهان تکوینی را هم به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌کنند.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۶)

۳۷. گزینه ۳ صحیح است.

مغولان نیز با قدرت نظامی خود مناطق وسیعی از جهان را تصرف کردند ولی فرهنگ آنها، قومی و قبیله‌ای بود و شایستگی‌های جهانی شدن را نداشت. آنان به سرعت تحت تأثیر فرهنگ‌هایی قرار می‌گرفتند که به لحاظ نظامی از آنان شکست خورده بودند. این‌گونه بود که امپراتوری مغول در چین، هند و ایران تحت تأثیر فرهنگ‌های اقوام مغلوب، هویتی چینی، هندی و ایرانی پیدا کرد و به صورت سه حکومت مستقل درآمد.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۲۱)

۳۸. گزینه ۴ صحیح است.

- معرفت‌شناسانه، با پرسش‌هایی از این قبیل: آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟

- دیدگاه اول: براساس این دیدگاه جهان تکوینی به جهان طبیعت محدود می‌شود و جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است. ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آنها نظیر علوم طبیعی است.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۴ و ۷)

۳۹. گزینه ۱ صحیح است.

- برخی فرهنگ‌ها جبرگرا و غیرمستول‌اند. آنها نقش انسان‌ها در تعیین سرنوشتشان را انکار می‌کنند، قدرت مقاومت را از آدمیان می‌گیرند، آنها را به موجوداتی منفعل تبدیل می‌کنند و زمینه نفوذ سلطه‌گران را فراهم می‌آورند.

- پذیرش تفاوت‌ها از صلح جهانی در برابر جنگ و خشونت محافظت می‌کند و انگیزه شناخت متقابل جوامع و فرهنگ‌ها را فراهم می‌آورد.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۲ تا ۱۵)

۴۰. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارات نادرست:

عبارت دوم: فرهنگ‌های مختلف، گستره جغرافیایی و تداوم تاریخی یکسانی ندارند.

عبارت چهارم: استعمار نوعی جهان‌گشایی و امپراتوری است که از قرن پانزدهم توسط اروپاییان آغاز شد و در قرن نوزدهم به اوج رسید.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۱ و ۲۳)

۴۱. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) نادرست، کودتای آمریکایی - انگلیسی نوژه نمونه شکست‌خورده این نوع استعمار است.

(۳) نادرست، استعمار قدیم یا کشورگشایی دارای خسارت انسانی و اقتصادی شدید است.

(۴) نادرست، در استعمار نو استعمارگران پنهان و مجریان آشکارند.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۲۴)

۴۲. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

پیامد عبور از مرزهای جغرافیایی گونه نخست فرهنگ جهانی تقسیم جهان به دو منطقه مرکز و پیرامون است. (رد گزینه‌های ۲ و ۴)

مردمی که برتری جهان غرب را پذیرفته باشند، هویت خود را در حاشیه جهان غرب جست‌وجو می‌کنند و به مسیری می‌روند که غرب برای آنها ترسیم کرده است. (رد گزینه‌های ۳ و ۴)

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۳ و ۲۵)

۴۳. گزینه ۴ صحیح است.

(الف) فرهنگی که نژاد خاص را مورد توجه قرار می‌دهد و رویکرد دنیوی دارد، صهیونیسم است.

(ب) تسلط یک جامعه یا گروه بر دیگری، توضیحات مربوط به فرهنگ سلطه و استکبار است.

(ج) فرهنگ سرمایه‌داری کانون ثروت و قدرت را مورد توجه قرار می‌دهد.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۳)

۴۴. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) فرهنگی توانایی دفاع از خود پیدا می‌کند که دارای عقلانیت باشد. (معنویت نادرست)

(۲) فرهنگی توانایی دفاع از خود پیدا می‌کند که دارای عقلانیت باشد. (عدالت نادرست)

(۳) پاسخ به رشد جمعیت زمین از پرسش‌های متغیر است که مربوط به عقلانیت سطح دوم است.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۴۵. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱ و ۲) استفاده از ابزارهای فرهنگی و علمی به ویژه رسانه از ابزارهای استعمار فرانو می‌باشد.

در دیدگاه دوم طبیعت (جهان تکوینی) ماده‌ای خام است که فرهنگ‌ها و جوامع در آن دخل‌وتصرف می‌کنند.

(جامعه‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۸ و ۲۵)

روان‌شناسی

۴۶. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) درست، فرایند استفاده از اطلاعات موجود در حافظه «تفکر» نام دارد که شامل استدلال، قضاوت، حل مسئله و تصمیم‌گیری است. کل این موارد شناخت عالی را تشکیل می‌دهند.

(ب) نادرست، در پردازش مفهومی قرار نیست ویژگی‌های حسی کنار گذاشته شوند بلکه تحت تأثیر ویژگی‌های حسی و همین‌طور علاوه بر آن، ویژگی‌های کیفی است.

(ج) درست، توجه انتخاب یک یا چند محرک احساس شده است. پس از توجه ادراک اتفاق می‌افتد که کارکردش تفسیر و معنابخشی به محرک‌های انتخابی است.

(د) نادرست، درست است که احساس با تحریک گیرنده‌ها اتفاق می‌افتد اما در سطوح مختلف شناخت جایی ندارد و شناخت از توجه تا تصمیم‌گیری را شامل می‌شود.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۲۱ و ۲۲)

۴۷. گزینه ۲ صحیح است.

ابتدا احساس (شنیدن صدا) رخ داده، اما چون توجهی به آن نبوده، ادراک شکل نگرفته. وقتی نام فرد پخش می‌شود، توجه جلب می‌شود و در نتیجه ادراک فعال می‌گردد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) ادراک بلافاصله بعد از احساس شکل نمی‌گیرد؛ باید توجه روی محرک اعمال شود تا تفسیر و معنا صورت بگیرد. بنابراین این گزینه اشتباه است.

(۳) توجه هرگز قبل از احساس رخ نمی‌دهد؛ چون بدون احساس محرک، چیزی برای توجه کردن وجود ندارد.

(۴) تفکر براساس اطلاعات ذخیره‌شده در حافظه انجام می‌شود، اما نیازمند ادراک و معنابخشی اولیه است. در این مثال، بدون ادراک (شنیدن و معنا کردن کلمه «نام فرد»)، تفکر نمی‌تواند فعال شود. بنابراین، تحلیل درست همان گزینه ۲ است: «احساس صدا، توجه، ادراک، ذخیره در حافظه، سپس تفکر»

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۲۱)

۴۸. گزینه ۲ صحیح است.

انسان ابعاد جسمانی و غیرجسمانی دارد که به هم گره خورده‌اند و همین باعث می‌شود توصیف دقیق متغیرها دشوار باشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) روان‌شناسی با وجود دشواری، می‌تواند تبیین‌های علمی و حتی مشترک ارائه بدهد.

(۳) روان‌شناسی علمی تجربی است، نه صرفاً ذهنی. محدودیت دارد، اما اساساً توانایی پیش‌بینی و کنترل نسبی دارد.

(۴) انسان رفتارهای پیچیده دارد، نه ساده. همین پیچیدگی علت دشواری پیش‌بینی است.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۱۵)

۴۹. گزینه ۲ صحیح است.

پژوهشگر ابتدا «فرضیه» ارائه می‌دهد. در صورت تأیید «قانون» یا «اصل» است و اگر در شرایط جدید نقض شود، نیازمند «فرضیه‌های تازه» و بازنگری است. این بهترین تحلیل است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) قانون هیچ‌وقت از همان ابتدا شکل نمی‌گیرد؛ همیشه از «فرضیه» آغاز می‌کنیم. همچنین در علم، اگر قانونی نقض شود، به «فرضیه» تنزل پیدا نمی‌کند بلکه بازنگری و اصلاح صورت می‌گیرد.

(۳) پاسخ اولیه هیچ‌وقت «نظریه» نیست؛ نظریه از مجموعه‌ای از اصول و قوانین منسجم ساخته می‌شود. همچنین نقض یک قانون یا اصل باعث بی‌ارزشی کامل نمی‌شود؛ بلکه بازنگری ایجاد می‌کند.

(۴) این تصور غلط است که قوانین در علم تجربی «مطلق و همیشگی» هستند. حتی قوانین هم در صورت شواهد جدید می‌توانند اصلاح یا کنار گذاشته شوند.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۲۳)

۵۰. گزینه ۱ صحیح است.

(الف) نادرست، تعریف عملیاتی باید دقیق، روشن و قابل اندازه‌گیری باشد.

(ب) درست، «طرح مسئله» یعنی شناسایی موقعیت‌های ناشناخته.

(ج) درست، آزمون‌پذیری و تکرارپذیری از اصول روش علمی است.

(د) نادرست، تعریف عملیاتی باعث رسیدن به برداشت یکسان یا تقریباً یکسان از مفهوم می‌شود.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۱۶، ۱۸ و ۱۹)

۵۱. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(۱) عوامل محیطی تا حدودی می‌توانند بر ریش تأثیر بگذارند. در نتیجه ریش، مستقل از عوامل محیطی نیست.

(۲) برخی از عوامل محیطی مثل آثار مخرب عوامل شیمیایی، می‌توانند قبل از تولد بر رشد جنین تأثیر بگذارند.

(۴) با توجه به تأثیر وراثت بر ریش، تنها می‌توان احتمال وقوع برخی از خصوصیات رفتاری و شناختی را در دامنه‌های سنی خاص پیش‌بینی کرد.

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۴۰، ۴۱ و ۴۵)

۵۲. گزینه ۱ صحیح است.

دوره زندگی	دامنه سنی
۱- طفولیت	دو سال اول زندگی
دوره کودکی	۲ تا ۷ سالگی (برخی کودکان ۱ تا ۳ ساله را که تازه راه می‌افتند «توپا» می‌نامند.)
۳- کودکی دوم	۷ تا ۱۲ سالگی (تا شروع بلوغ جنسی)
دوره نوجوانی	۱۲ تا ۲۰ سالگی (برخی پایان نوجوانی را زمانی می‌دانند که فرد شروع به کار می‌کند و از والدین مستقل شود.)
دوره بزرگسالی	۵- جوانی (بزرگسالی اول) ۲۰ تا ۴۰ سالگی
	۶- میانسالی (بزرگسالی دوم) ۴۰ تا ۶۵ سالگی
	۷- پیری ۶۵ سال به بالا

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۴۴)

۵۳. گزینه ۳ صحیح است.

در هفت سال اول (طفولیت + کودکی اول) کودک آقا و سرور است و باید آزاد باشد تا بازی کند و بدون توقع اطاعت از او با استفاده از حس تقلید در او سعی کرد که عواطف و احساسات او رشد پیدا کند. (عبارت ج)

در هفت سال دوم (کودکی دوم) کودک، فرمانبردار است و باید در تأدیب او کوشش کرد. (عبارت الف)

در هفت سال سوم (نوجوانی) شخص، وزیر و مشاور است و باید او را در تصمیم‌گیری‌ها دخالت داد. (عبارت ب)

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه ۴۴)

۵۴. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی گزینه نادرست:

توانایی نشستن با کمک مربوط به ۳ تا ۶ ماهگی است، در حالی که ترس از غریبه در ۷ - ۸ ماهگی رخ می‌دهد.

نکته:

توانایی غلت زدن: ۲ تا ۵ ماهگی

لبخند اجتماعی: ۲ - ۳ ماهگی

بازی‌های موازی: ۲ - ۳ سالگی

قضاوت اخلاقی براساس پیامدها و نتایج قابل مشاهده یک عمل: کودک کوچک‌تر از ۵ - ۶ سال

انجام عمل اخلاقی به خاطر درست بودن آن: کودک بزرگ‌تر از ۷ سال

(روان‌شناسی یازدهم، صفحه‌های ۴۷ و ۵۱)

۵۵. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(الف) روان‌شناسی رشد، صرفاً مطالعه علمی انسان در فراخنای زندگی را بر عهده دارد.

ج) انسان دوستی، مربوط به جنبه اخلاقی رشد انسان است.
د) توانایی های زبانی و افزایش دایره لغات مربوط به جنبه شناختی رشد انسان است.

(روان شناسی یازدهم، صفحه ۳۷)

عربی، زبان قرآن

۵۶. گزینه ۴ صحیح است.

خطای سایر گزینه ها:

أَنْزَلَ: نازل کرد، فرو فرستاد (رد گزینه های ۲ و ۳) [فعلی متعدی است، نه لازم]. / سَكِنْتَهُ: آرامشش را، آرامش خویش (خود) را (رد گزینه های ۲ و ۳) / أَوَّلًا: دارای ضمیر است، ثانیاً؛ نقش «مفعول» را دارد نه «فاعل». / رَسُولُهُ: فرستاده اش، پیامبرش (رد گزینه ۳) [«هم» اضافی است]. / الْمُؤْمِنِينَ: مؤمنان (رد سایر گزینه ها) [در گزینه های ۱ و ۲ همراه ضمیر ترجمه شده، در گزینه ۳ «هم» اضافی است].

(عربی یازدهم، صفحه ۱۳)

۵۷. گزینه ۴ صحیح است.

خطای سایر گزینه ها:

خیر إخوان: ترکیب اضافی و خیر، اسم تفضیل: بهترین برادران (رد گزینه ۱) به صورت ترکیب وصفی و (خیر) به صورت صفت ساده ترجمه کرده (رد گزینه ۳)، مضاف و مضاف الیه را جدا از هم ترجمه کرده / أهدى: (فعل ماضی) از باب افعال به معنی هدیه دهد و مصدر آن: «إهداء»: هدیه دادن (رد گزینه ۳ / عیوب: جمع) (رد گزینه های ۲ و ۳) / مَنْ + فعل مفرد (مَنْ: به معنای کسی که) (رد گزینه های ۱ و ۲)

(عربی یازدهم، صفحه ۷)

۵۸. گزینه ۴ صحیح است.

خطای سایر گزینه ها:

تَجَنَّب: دوری کردن (رد گزینه ۱) / الكذب: دروغگویی (رد گزینه ۱) / الأكل: خوردن (رد گزینه ۱) / «لَقَمَانُ الْحَكِيمِ»: ترکیب وصفی به معنای «لَقَمَانُ حَكِيمٍ، لقمان دانا» است و هرگز به صورت جمله «لَقَمَانُ حَكِيمٍ» بود، لقمان دانا بود» ترجمه نمی شود (رد گزینه های ۱ و ۲) / «أَوْصَى»: فعل ماضی به معنای «سفارش کرد» است و هرگز به صورت ماضی استمراری «سفارش می کرد، نصیحت می کرد» ترجمه نمی شود (رد گزینه های ۲ و ۳) / «إِبْنِ» اسم مفرد مذکر به معنای «فرزند، پسر» است و نباید به صورت جمع «فرزندان» ترجمه شود (رد گزینه ۳) نکته: به تفاوت معنای کلماتی که از نظر لفظی با هم مشابهت دارند، دقت کنیم. مثال: «الكذب: دروغگویی»، «الكاذب: دروغگو» نکته: در ترجمه اسم، به مفرد و جمع بودن اسم دقت کنیم. مثال: «إِبْنِ» اسم مفرد مذکر به معنای «پسر، فرزند» است و نباید به صورت جمع «پسران، فرزندان» ترجمه شود.

(عربی یازدهم، صفحه ۲)

۵۹. گزینه ۴ صحیح است.

لِكثِيرٍ مِنَ الشُّعْرَا: بسیاری از شاعران دارند (رد سایر گزینه ها) / سُمِّيتَ: نامیده شده است (رد گزینه های ۱ و ۳) [«سُمِّيتَ» فعل ماضی مجهول است و ترجمه آن به صورت ماضی نقلی (نامیده اند) و مضارع مجهول (نامیده می شود) نادرست است].

(عربی یازدهم، صفحه ۱۸)

۶۰. گزینه ۲ صحیح است.

خطای گزینه: «أَعْلَمُ» فعل مضارع از صیغه متکلم وحده به معنای «می دانم» است و هرگز به صورت فعل امر مخاطب «بدان: إَعْلَمُ» ترجمه نمی شود.

ترجمه صحیح گزینه ۲: می دانم که بدترین شهروندان کسی است که پایبند به امانت نباشد.

نکته: در ترجمه فعل، به صیغه و نوع فعل دقت کنیم. مثال: «أَعْلَمُ» فعل مضارع از صیغه متکلم وحده به معنای «می دانم» است و نباید به صورت فعل امر مخاطب «بدان» ترجمه شود.

(عربی یازدهم، صفحه های ۵، ۶، ۱۸ و ۱۹)

۶۱. گزینه ۳ صحیح است.

خطای سایر گزینه ها:

دشنام گوی: شاتِم، شاتِمَة (رد گزینه های ۱ و ۲) / ناسزا نگو: لا تَسَبَّ، لا تَسَبِّي (رد گزینه های ۱ و ۴) / خشنود کنی: تُرَضِّ، تُرَضِّي (رد گزینه های ۲ و ۴) / خشمگین کنی: تُسَخِّطُ، تُسَخِّطِي (رد گزینه های ۲ و ۴) / پروردگارت: رَبِّكَ (رد گزینه ۴)

نکته: در تست های تعریب دقت کنید که معادل عربی اسم به صورت فعل نیاید. مثال: معادل عربی «دشنام گوی» به صورت اسم «شاتِم» می آید و نه به صورت فعل ماضی «شَتَمْتُ، شَتَمْتَ».

(عربی یازدهم، صفحه ۱۰)

۶۲. گزینه ۳ صحیح است.

معنی: بهترین کارها، میانه ترین آنها است. (فقط گزینه ۳ اشاره به چنین موضوعی دارد).

(عربی یازدهم، صفحه ۷)

ترجمه متن:

حافظ شیرازی یکی از بزرگ ترین شاعران ایرانی است. او ملقب به «لسان الغیب» و «ترجمان الأسرار» است و از بزرگ ترین شاعران غزل در ادبیات فارسی و بلکه ادبیات جهانی است. امروز دیوان او غالباً در هر خانه ایرانی یافت می شود. حافظ در شهر «شیراز» از پدری که به تجارت اشتغال داشت، به دنیا آمد. کوچک ترین فرزند خانواده بود و در کودکی دانش های فارسی و عربی را آموخت. او همچنین ملمعات زیبا و جالبی دارد. ملمعات اشعاری فارسی آمیخته شده به عربی هستند.

۶۳. گزینه ۳ صحیح است.

[گزینه] درست را برای جای خالی مشخص کن.

«حافظ شیرازی»

- ۱) تنها یک لقب داشت. * [در متن دو لقب برای او ذکر شده است.]
- ۲) غزل های او جز در ایران شهرت نیافت. * [شهرت جهانی هم دارد.]
- ۳) پدرش در شهر شیراز تاجر بود. ✓
- ۴) دانش های عربی را در بزرگسالی یاد گرفت. * [در کودکی آنها را یاد گرفته است.]

(عربی یازدهم، صفحه ۱۸)

۶۴. گزینه ۴ صحیح است.

سؤالی را مشخص کن که جواب آن در متن نیامده است.

- ۱) حافظ شیرازی کجا به دنیا آمد؟ [در شیراز]
- ۲) منظور از ملمعات چیست؟ [اشعاری فارسی آمیخته به عربی.]

نکته: دو کلمه «خیر» و «شر» علاوه بر اینکه به معنای «خوبی» و «بدی» هستند، می‌توانند به معنای اسم تفضیل نیز بیایند؛ در این صورت معمولاً بعد از آن حرف جر «من» است، یا به صورت «مضاف» می‌آید. مثال: «حی علی خیر العمل: به سوی بهترین کار بشتاب.»
(عربی یازدهم، صفحه‌های ۴ تا ۶)

۶۹. گزینه ۲ صحیح است.

در این عبارت «اکرم» می‌تواند فعل ماضی در باب افعال باشد که ترجمه آن بدین ترتیب است: «دانش‌آموزان گرامی داشتند کسی را که در درس‌هایشان به دیگران کمک می‌کند» و همچنین می‌تواند «اسم تفضیل» باشد که ترجمه آن بدین صورت است: «گرامی‌ترین دانش‌آموزان کسی است که به دیگران در درس‌هایشان کمک می‌کند» بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «أفیح» اسم تفضیل است. «زشت‌ترین صفات...»

(۳) «أحب» فعل مضارع متکلم وحده در باب افعال به معنای «دوست دارم...»

(۴) «أحسن» اسم تفضیل به معنای «بهترین معلمی که...»

۷۰. گزینه ۳ صحیح است.

«مقطع» اسم مکان و مضاف است و «من» مضاف‌الیه آن است «رستوران کسی که به درماندگان نیکی می‌کند، آشپزی ماهر دارد.»
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) اسم مکان وجود ندارد و «بیت: خانه» اسم مکان نیست؛ زیرا بر وزن اسم مکان نیامده است.

(۲) اسم مکان وجود ندارد و «ساحة: میدان» اسم مکان نیست؛ زیرا بر وزن اسم مکان نیامده است.

(۴) اسم مکان وجود ندارد و «مواظع: اندرزا» اسم مکان نیست؛ زیرا معنای مکانی ندارد.

نکته: اسامی مانند «البیت: خانه»، «الفندق: هتل» و «الساحة: میدان، حیاط» اسم مکان نیستند؛ زیرا بر وزن اسم مکان نیامده‌اند.

نکته: اسامی مانند «المواظع: اندرزا» و «المصالح: مصلحت‌ها» اسم مکان نیستند؛ زیرا معنای مکانی ندارند.

تاریخ

۷۱. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) مربوط به سفرنامه‌هاست.

(۳) مربوط به تکی‌نگاری است.

(۴) مربوط به نوشته‌های جغرافیایی است.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۵ تا ۹)

۷۲. گزینه ۲ صحیح است.

موارد (ب) و (ج) مربوط به تاریخ‌نگاری روایی است در حالی که فتوح‌البلدان به روش تاریخ‌نگاری ترکیبی نوشته شده است.

(تاریخ یازدهم، صفحه ۱۷)

(۳) حافظ چه موقع دانش‌های فارسی را یاد گرفت؟ [در کودکی]
(۴) خانواده حافظ چند فرزند داشتند؟ [در متن به تعداد فرزندان خانواده حافظ اشاره نشده است.]

(عربی یازدهم، صفحه ۱۸)

۶۵. گزینه ۱ صحیح است.

جمع «اکبر» می‌شود «اکابر»، نه «کباثر». «کباثر» جمع «کبیره» است.

۶۶. گزینه ۴ صحیح است.

خطای گزینه: در گزینه ۴، کلمات «لا تُصَغَّرُ» و «لَتُكَبَّرُ» غلط هستند و باید به ترتیب به جای آنها «لا تُصَغَّرُ» و «لَتُكَبَّرُ» بیایند؛ زیرا به ترتیب فعل نهی ثلاثی مزید از باب «تفعیل» و اسم مصدر از فعل ثلاثی مزید از باب «تَفْعُلُ» به معنای «خود بزرگ‌بینی» هستند.

ترجمه گزینه ۴: معنای (و با تکبر از مردم روی برنگردان) این است که از تکبر ورزیدن بر مردم پرهیز کنیم.

نکته: در حل تست‌های ضبط حرکات، باید به حرکات‌های حروف میانی کلمات توجه کنیم. «اسامی مثنی و جمع مذکر سالم»، «افعال ثلاثی مزید در باب‌های مختلف و اسم مصدرهای آن»، «فعل معلوم و مجهول»، «اسم مکان، اسم تفضیل» و «کلمات مشابه از نظر لفظی» از مواردی هستند که توجه به آنها کلید حل تست‌های ضبط حرکات است.

(عربی یازدهم، صفحه‌های ۲، ۴، ۸ و ۱۸)

۶۷. گزینه ۳ صحیح است.

در این گزینه «أوجد» فعل و به معنای «پدید آورد» می‌باشد.

در سایر گزینه‌ها موارد زیر اسم تفضیل هستند:

(۱) أبلغ - الاخری

(۲) اکابر

(۴) أحب

(عربی یازدهم، صفحه‌های ۵ و ۶)

۶۸. گزینه ۳ صحیح است.

دو اسم تفضیل وجود دارد و کلمات «أكبر: بزرگ‌ترین» و «خیر: بهترین» اسم تفضیل هستند «به بزرگ‌ترین فرزندان حامد گفته شد: به سوی بهترین کار بشتاب»
بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) یک اسم تفضیل وجود دارد و «أفضل: برترین» اسم تفضیل است. «أهدی» فعل ماضی ثلاثی مزید از باب «إفعال» به معنای «هدیه کرد» است و اسم تفضیل نیست «برترین برادرانت کسی است که عیب‌های بزرگت را به تو هدیه کرد».

(۲) یک اسم تفضیل وجود دارد و «أحب: محبوب‌ترین» اسم تفضیل است «محبوب‌ترین بندگان خدا نزد خدا کیست؟ کسی که به آنها سود می‌رساند».

(۴) یک اسم تفضیل وجود دارد و «الصُّغری: کوچک‌تر» اسم تفضیل است. «أخضر» اسم رنگ به معنای «سبز» است و اسم تفضیل نیست «خواهر کوچک‌ترم، پیراهن زنانه‌ای سبز را از آنجا گرفت».

نکته: اسم تفضیل در حالت مذکر بر وزن «أفعل» و در حالت مؤنث بر وزن «فُعْلی» می‌آید و بر مفهوم برتری دلالت دارد.

۷۳. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

(۲) هر دو کتاب نمونه تاریخ‌نگاری تحلیلی هستند.

(۳) (ب) از نمونه‌های تک‌نگاری نیست.

(۴) مسعودی از روش سال‌شماری استفاده نکرده و درباره روش بیهقی هم در کتاب موردی ذکر نشده است.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۶ و ۱۸)

۷۴. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) اندرزنامه‌ها بیشتر به اخلاق کشورداری و مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم می‌پردازند. از نمونه‌های مشهور اندرزنامه‌ها می‌توان به قابوس‌نامه، نوشته عنصرالمعالی در قرن پنجم هجری اشاره کرد.

(ب) سرودن منظومه‌های حماسی و تاریخی که در ایران پیشینه دیرینه‌ای داشت، در دوره مغولان رواج و رونق بسیاری یافت. سرایندگان این نوع آثار، رویدادهای تاریخی را به نظم می‌کشیدند. از برجسته‌ترین منظومه‌های حماسی و تاریخی، شاهنامه اثر حکیم ابوالقاسم فردوسی است.

(ج) از برجسته‌ترین آثاری که به شیوه تاریخ‌نگاری تحلیلی تألیف شده است، می‌توان به کتاب تجارب‌الامم ابوعلی مسکویه (متوفای ۴۲۱ ق)، تاریخ بیهقی و مروج‌الذهب مسعودی اشاره کرد.

نکته: کتاب تاریخ طبری اثر محمدبن جریر طبری به روش تاریخ‌نگاری روایی تألیف شده و همچنین کتاب فتوح‌البلدان تألیف بلاذری (قرن سوم هجری) و کتاب اخبارالطوال اثر دینوری به روش تاریخ‌نگاری ترکیبی به رشته تحریر درآمده‌اند.

(د) مورخان در دوران اسلامی، گزارش‌ها و نوشته‌های خود را به دو روش سال‌شماری و موضوعی تنظیم و ارائه می‌کردند.

یکی از نمونه‌های تاریخ‌نگاری به روش موضوع‌محوری، کتاب مروج‌الذهب و معادن‌الجواهر، نوشته علی‌بن حسین مسعودی است.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۷، ۱۱، ۱۷ و ۱۸)

۷۵. گزینه ۴ صحیح است.

ترتیب زمانی وقوع رویدادها:

(د) پیامبر اکرم سه سال بعد از بعثت به فرمان خداوند دعوت خود را آشکار و عمومی کرد.

(ب) ابوطالب با وجود درخواست مشرکان، نه تنها از حمایت پیامبر دست نکشید بلکه طایفه بنی‌هاشم را به حمایت از آن حضرت فراخواند. (ج) مشرکان مکه معاهده‌ای نوشتند که هر گونه مراوده اجتماعی با بنی‌هاشم را ممنوع می‌کرد.

(الف) بعد از رحلت ابوطالب و خدیجه، رسول خدا در جست‌وجوی یافتن مردمانی که آمادگی بیشتری برای پذیرش اسلام داشته باشند، راهی طائف شد.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۲۷ تا ۲۹)

۷۶. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- از مهم‌ترین و مشهورترین تاریخ‌های عمومی می‌توان به تاریخ طبری تألیف محمدبن جریر طبری اشاره کرد.

- زیدبن حارثه فرزندخوانده رسول خدا از نخستین ایمان‌آوردگان به نبوت آن حضرت و دین اسلام از خانواده پیامبر محسوب می‌شد. ابوبکر بن ابی قحافه، نخستین فرد از غیرخانواده رسول خدا بود که اسلام آورد.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۴، ۲۲، ۲۳ و ۲۶)

۷۷. گزینه ۴ صحیح است.

ترتیب درست عبارت‌ها:

(ج) شرکت در جنگ فجار (۱۲ سالگی)

(الف) شرکت در پیمان جوانمردان (حلف‌الفضول) (۲۰ سالگی)

(د) هجرت عده‌ای از مسلمانان به حبشه (سال‌های ۴ و ۵ پس از بعثت)

(ب) مسلمان شدن عده‌ای از مردم یثرب (سال‌های ۱۰ و ۱۱ پس از بعثت)

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۲۵، ۲۸ و ۲۹)

۷۸. گزینه ۴ صحیح است.

گزینه‌ها مربوط به متون نظم و نثر ادبی است و از نمونه آثار نوشتاری

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۲، ۳ و ۱۰)

۷۹. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

(الف) کتاب‌های سیاست‌نامه‌ای حاوی اطلاعاتی سودمند درباره شیوه کشورداری، مناسبات حکومت و مردم و تشکیلات و نهادهای اداری، اقتصادی، نظامی و فرهنگی ارائه می‌دهد.

(ب) انواع دیگری از تألیفات با نام طبقات، انساب و فرهنگ‌های زندگی‌نامه‌ای حاوی اطلاعات مفید تاریخی‌اند.

(ج) متون تقویمی و گاه‌شماری، متون فلسفی و کلامی و فقهی، متون اخلاقی و سایر تألیفات علمی می‌توانند به منظور تبیین اوضاع علمی دوره‌های تاریخی مورد توجه و مطالعه مورخان قرار گیرند.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۱۰ و ۱۱)

۸۰. گزینه ۱ صحیح است.

مورخان وقتی با گزارش تاریخی روبه‌رو می‌شوند، آن را اعتبارسنجی می‌کنند و به اصطلاح به نقد آن می‌پردازند. نقد یک خبر تاریخی که در حقیقت همان اعتبارسنجی و بررسی اصالت خبر است در دو مرحله سنجش اعتبار و نقد راوی و سنجش اعتبار و نقد و بررسی گزارش‌ها و منابع تاریخی انجام می‌شود.

نکته: بررسی موضوعاتی نظیر ویژگی‌های هویتی روایت‌کننده خبر جزء مرحله اول محسوب می‌شود.

در گذشته بسیاری از مورخان برای سنجش اخبار از معیار عقل بهره می‌بردند. برای مثال: یعقوبی، مقدسی، مسکویه، بیهقی و ابن اسفندیاری، عدم مطابقت یک روایت تاریخی با عقل را، دلیل بر بطلان و نادرستی آن می‌دانستند.

(تاریخ یازدهم، صفحه‌های ۱۴ و ۱۵)

جغرافیا

۸۱. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- (ج) هر ناحیه جغرافیایی به درجه‌ای از همگونی رسیده است که از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز می‌شود و با آنها تفاوت دارد.
(د) ویژگی اصلی هر ناحیه، وحدت و همگونی نسبی عناصر طبیعی و انسانی در آن است. (وحدت‌یابی)

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۴)

۸۲. گزینه ۱ صحیح است.

جغرافی‌دان‌ها از گذشته سطح زمین را به واحدهایی جغرافیایی تقسیم کرده و سپس مورد مطالعه قرار داده‌اند.
ناحیه‌بندی: تقسیم یک محیط جغرافیایی به واحدهای کوچک‌تر براساس معیارهایی چون عوامل طبیعی یا عوامل انسانی است.

(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۵ تا ۹)

۸۳. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- (ج) ناحیه خزر شرقی با ۴۸ درصد بارندگی در فصل پاییز بیشترین میزان را در میان نواحی بارشی ایران دارد.
(د) ناحیه آذربایجان و زاگرس با ناحیه خراسان شمالی در میانگین بالاترین بارش روزانه به میزان ۳۳ میلی‌متر با یکدیگر برابرند.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۵)

۸۴. گزینه ۲ صحیح است.

به ترتیب پشتون با ۴۲٪، تاجیک با ۲۷٪، هزاره با ۹٪، ازبک با ۹٪، آیماق با ۴٪، ترکمن با ۳٪ و بلوچ با ۲٪ و سایر اقوام با ۴٪ بیشترین تا کمترین تعداد را در قومیت‌های ساکن افغانستان دارند.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۷)

۸۵. گزینه ۲ صحیح است.

انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد.

(جغرافیا یازدهم، صفحه ۵)

۸۶. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- پیروان دین سیک ۱/۷ درصد از ادیان سرزمین هند را تشکیل می‌دهند که در شمال غرب این کشور ساکن هستند.
- منطقه صنعتی ساکسونی در کشور آلمان و در نزدیکی مرز کشور چک قرار دارد.
- در نتیجه پاک‌سازی قومی دولت میانمار (برمه)، مردم ناحیه مسلمان‌نشین این کشور به مرزهای بنگلادش مهاجرت کرده و درخواست پناهندگی کردند.

- امروزه همه نواحی و حتی دورافتاده‌ترین آنها به ویژه از نظر اقتصادی، تحت تأثیر یکدیگرند.

(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۶، ۸، ۹، ۱۳ و ۱۴)

۸۷. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی عبارت‌ها:

- انسان‌ها در محیط‌های طبیعی تغییراتی به وجود می‌آورند. آنها برای زندگی و بهره‌برداری از محیط طبیعی از شیوه‌ها و ابزارهای متفاوتی استفاده می‌کنند و در نتیجه، نواحی مختلفی را پدید می‌آورند یا نواحی طبیعی را تغییر می‌دهند. مثل: بازارهای شناور در بانکوک
- به وجود آمدن نواحی صنعتی پیرامون شهر تهران، آن را به مهم‌ترین قطب صنایع مصرفی کشور تبدیل کرده است.

- انسان‌ها با پیشرفت در دانش و تولید ابزار و فناوری بر محیط‌های طبیعی غلبه کرده و این محیط‌ها را در اختیار گرفته‌اند. با وجود این، محیط‌ها و نواحی طبیعی همواره زندگی مردم را تحت تأثیر قرار داده است. مثل استفاده اداره برق سمنان از صفحه‌های خورشیدی.

(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۱ و ۱۲)

۸۸. گزینه ۱ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- (الف) مراتع مداری از علفزارهای کوتاه‌قد تشکیل شده است. این مراتع در حاشیه صحرا به علت خشکی هوا به استپ‌های بیابانی تبدیل می‌شوند.
(د) تابستان بارانی و زمستان خشک از ویژگی‌های ناحیه ساوان پراکنده می‌باشد.

(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۵ و ۱۶)

۸۹. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی عبارت‌های نادرست:

- (الف) مرزهای سیاسی و اداری معمولاً بر مرزهای نواحی طبیعی و انسانی منطبق نیستند.
(ب) به طور کلی، امروزه همه نواحی طبیعی یا انسانی جهان تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارند.

(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۶ تا ۱۸)

۹۰. گزینه ۴ صحیح است.

- نواحی طبیعی در سراسر کره زمین گسترده شده‌اند. این نواحی دارای ویژگی‌های طبیعی هستند و بستر زندگی و فعالیت‌های انسان محسوب می‌شوند. جوامع انسانی برای ادامه حیات به نواحی طبیعی وابسته‌اند.
- نواحی انسانی شامل نواحی جمعیتی، فرهنگی، اقتصادی و... در بستر نواحی طبیعی شکل می‌گیرند و به وجود می‌آیند.
- امروزه همه نواحی طبیعی یا انسانی جهان تحت مدیریت نهادهای سیاسی یا اداری قرار دارند.

(جغرافیا یازدهم، صفحه‌های ۱۷ و ۱۸)

فلسفه

۹۱. گزینه ۲ صحیح است.

زیرا موضوع سؤال از موضوعات اساسی و بنیادین است که مربوط به فلسفه علم می‌باشد. اما موضوعات سؤالات مطرح شده در سؤالات گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ مربوط به مسائلی هست که همواره در پیرامون ما مطرح است.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۳)

۹۲. گزینه ۳ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) این توصیف بیشتر به «فطرت اول» یا تفکر غیرفلسفی نزدیک است که با سؤالات عادی و روزمره زندگی سروکار دارد، نه با «پرسش‌های اساسی» که در «فطرت ثانی» مطرح می‌شوند.
(۲) نقد تاریخچه نظریات ممکن است یکی از فعالیت‌های فکری باشد، اما تعریف جامع و بنیادی فلسفه نیست.
(۴) هدف فلسفه فراتر از صرفاً «ارتقا آگاهی عمومی» از طریق خلاصه‌سازی اطلاعات است؛ بلکه به دنبال «دستیابی به پاسخ صحیح» و «دریافت فلسفی» از مسائل بنیادی است.

(فلسفه یازدهم، صفحه‌های ۴ و ۵)

۹۳. گزینه ۲ صحیح است.

فرد «الف» با سؤال معمولی و روزانه روبه‌رو است ولی فرد «ب»، «ج» و «د» همه به دنبال سؤال‌های اساسی و بنیادین می‌باشند زیرا که این افراد از مرحله فطرت اول عبور کرده و با جدیت به سؤال‌های مرتبه دوم یعنی سؤالات مربوط به مرحله تفکر فلسفی می‌پردازند.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۵)

۹۴. گزینه ۴ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نادرست، زیرا پاسخ به سؤالات روزمره و سامان دادن به امور عادی زندگی، در حیطه «تفکر غیرفلسفی» یا «فطرت اول» قرار می‌گیرد و با اهمیت سؤالات بنیادی فلسفی که تصمیمات کلی زندگی را تحت تأثیر قرار می‌دهند، متفاوت است.
(۲) نادرست، زیرا اگرچه فلسفه می‌تواند به چگونگی تغییر نظریه‌های علمی بپردازد اما این، «اهمیت اصلی» پاسخ دادن به سؤالات بنیادی فلسفه نیست، بلکه ممکن است خود یکی از مسائل یا نتایج فرعی باشد. اهمیت اصلی براساس منبع به تصمیم‌گیری‌های انسان مربوط است.
(۳) نادرست، زیرا این گزینه بیان می‌کند که پاسخ‌ها تأثیر مستقیمی بر تصمیم‌گیری‌های عملی ندارند، در حالی که کتاب به وضوح بر تأثیر حیاتی آنها بر «تصمیم‌گیری‌های انسان» تأکید می‌کند.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۶)

۹۵. گزینه ۳ صحیح است.

سقراط، برخلاف سوفیست‌ها، واقعاً به دنبال «دانایی» و «حقیقت عینی» بود. او می‌خواست حقیقت را کشف کند، نه اینکه فقط در بحث‌ها برنده شود یا دیگران را با استفاده از کلمات گول بزند. به همین دلیل، سقراط از روی فروتنی و برای اینکه با سوفیست‌ها که حقیقت را نسبی می‌دانستند، اشتباه گرفته نشود، خود را فیلسوف نامید.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) سخنوری: درست است که سوفیست‌ها در سخنوری ماهر بودند، اما این فقط یک ابزار برای آنها بود. مشکل اصلی سقراط با هدف و دیدگاه‌شان نسبت به حقیقت بود، نه فقط با مهارتشان در صحبت کردن.
(۲) دستمزد: دریافت دستمزد دلیل تمایز سقراط نبود.
(۴) مسائل روزمره: سوفیست‌ها اتفاقاً درباره مسائل مهمی بحث می‌کردند، اما شیوه برخوردشان با «حقیقت» در این بحث‌ها بود که با سقراط تفاوت داشت.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۷)

۹۶. گزینه ۲ صحیح است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نادرست، زیرا علوم تجربی (مانند فیزیک یا شیمی) بر مشاهده، آزمایش و روش‌های استقرایی تکیه دارند نه استدلال نظری.
(۳) نادرست، زیرا فلسفه صرفاً به بررسی پدیده‌های غیرمادی نمی‌پردازد.
(۴) فلسفه اساساً از داده‌های آماری برای اثبات نظریه‌ها استفاده نمی‌کند.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۱۰)

۹۷. گزینه ۱ صحیح است.

این گزاره به فلسفه حقوق مربوط می‌شود که یکی از شاخه‌های فلسفه یا «فلسفه‌های مضاف» است. این شاخه‌ها قوانین بنیادی هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی را به محدوده خاصی (در اینجا، حقوق) منتقل می‌سازند و قوانین بنیادی آن محدوده را بیان می‌کنند. بقیه سؤالات در حوزه خود علم حقوق هستند.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۱۲)

۹۸. گزینه ۲ صحیح است.

(۲) در رابطه با فلسفه زندگی که یکی از شاخه‌های فلسفه مضاف است گفت‌وگو می‌کند.

دیگر گزینه‌ها هر یک مربوط به وجودشناسی و هستی می‌باشند.

(۱) در ارتباط با نظم جهان هستی است.

(۳) با تجلی ذات حق در جهان هستی مرتبط است.

(۴) درباره معرفت‌شناسی و درباره جهان هستی سخن می‌گوید.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۱۳)

۹۹. گزینه ۲ صحیح است.

گزینه‌های ۱، ۳ و ۴ نادرست هستند.

بررسی گزینه‌های نادرست:

(۱) این گزاره نقش فلسفه‌های مضاف را محدود و جزئی توصیف می‌کند. فلسفه‌های مضاف تنها به نقد روش‌شناختی علوم تجربی نمی‌پردازند، بلکه مبانی نظری حوزه‌های گسترده‌ای مانند اخلاق، دین، تاریخ، طبیعت، فرهنگ، تکنولوژی و حقوق را نیز بررسی می‌کنند.

(۳) این گزاره درواقع وظیفه بخش اصلی و ریشه‌ای فلسفه (هستی‌شناسی) را بیان می‌کند که درصدد بحث و بررسی اصل و حقیقت وجود و کشف قوانین و احکام کلی و عام حاکم بر هستی است. فلسفه‌های مضاف برعکس، آن قوانین بنیادی را به محدوده‌های خاص منتقل می‌کنند.

۴) این گزاره تنها به شکل ظاهری و نحوه نام گذاری فلسفه های مضاف اشاره دارد که کلمه فلسفه به نام دانش یا موضوع خاصی اضافه می شود (مانند فلسفه فیزیک). با این حال، این گزاره کارکرد اصلی و نقش بنیادی این فلسفه ها در شکل دهی به مبانی نظری علوم و حوزه های مختلف را نادیده می گیرد.

(فلسفه یازدهم، صفحه ۱۴)

۱۰۰. گزینه ۳ صحیح است.

گزینه های ۱، ۲ و ۴ نادرست هستند.

بررسی گزینه های نادرست:

۱) این گزاره تأثیر فلسفه های مضاف بر تحقیقات جاری را انکار می کند.
۲) این گزاره نقش فلسفه های مضاف را معکوس می کند. فلسفه های مضاف صرفاً نتایج علمی را توصیف نمی کنند، بلکه پیش از شروع تحقیقات علمی و در طول آن، مبانی و جهت گیری های آنها را شکل می دهند.
۴) اگرچه ممکن است بخش هایی از فلسفه علم به نقد روش شناختی بپردازند، اما کارکرد اصلی فلسفه های مضاف، به ویژه در این سطح تحلیلی، فراتر از صرفاً «نقد ابزارهای پژوهشی» است. آنها مبانی هستی شناختی و معرفت شناختی یک حوزه را تعیین کرده و «قوانین بنیادی آن محدوده از وجود» را بیان می کنند، که این خود به طور عمیق بر انتخاب و توجیه روش ها نیز تأثیر می گذارد.

(فلسفه یازدهم، صفحه های ۱۴ تا ۱۶)